Наказ

від 14 вересня 2000 р. Б. №23
м. Івано-Франківськ

Про статус Єпархіального
відпустового місця „Криниця
Св. Духа“.

Для кращого забезпечення потреб прочан, регулярності Богослужб та порядку на Єпархіальному відпустовому місці „Криниця Св. Духа“.

наказую

1. Звірити Єпархіальне відпустове місце „Криниця Св. Духа“ під персональну опіку декана Єзупільського деканату отця Богдана Куриліва.
2. Отцю-декану особисто, або посередництвом натривало ним повіреного священика забезпечити на відпустовому місці регулярність Богос- лужень та уділення паломникам інших духовних послуг.

Для цього:

1. Випрацювати і оголосити на вигідних місцях та через єпархі- яльну газету „Нова Зоря“ тривалий розпорядок Богослужень.
2. Отцю-декану, або натривало повіреному священикові, забезпечити у визначені неділі та свята відправу Св. Літургії.
3. Назначити з числа священиків Єзупільського деканату тих отців, котрі мають у визначені неділі та свята на відпустовому місці надавати Св. Тайну Сповіді.
4. Створити касу, до якої збирати добровільні пожертви паломників, а кошти використовувати для утримання відпустового місця, упорядкування прилеглої території та на літургічні потреби. Збирати пожертви чи їх використовувати в інших цілях, є можливо лише з письмового дозволу Владики-Ординарія та відома отця-декана.

проф., д-р Софрон Мудрий
Єпископ-Ординарій ЧСВВ.

ВСТУП

Гілочка свербилозу Пахне
рідним краєм.
Я його замріяно Називаю
раєм.
Там Криниця Духова –
Голубе джерельце,
Ладною водицею
Заспокоїть серце.

Коли до рук читачів потрапить ця книга, вони, насамперед, з цікавості, схочуть її переглянути чи прочитати. Безперечно, багато з них чули (чи читали) про Зарваницю, Гошів, Крилос, Манявський Скит, Крехів, Унів, Погоню та інші релігійні святині Галичини. Духова Криниця теж з ряду таких сакральних центрів, хоча на сьогодні трохи призабута і недостатньо розрекламована.

Щоб якось виправити цю ситуацію, я вирішив упорядкувати матеріали і надрукувати їх у цьому виданні.

Духова Криниця... Яке щемливе і ніжне словосполучення. Ще з дитинства захоплювали мене перекази старожилів про незвичайність джерела, що знаходиться недалеко села. З року в рік, з покоління в покоління люди передавали розповіді про великі відпусти, які проходили біля нього. І тоді у моїй уяві оживали віки...

Я бачив, як до джерела, напередодні свята Івана Христителя, рухалися валки возів, багато людей ішло пішки, добирались сюди, як могли, хворі і каліки. А на світанку всі вони спостерігали „чудо купання сонця“ у цілющому джерелі, яке своїм промінням заставляло воду хвилюватися. Тоді ж люди зцілювались його незбагненною силою.

А ще колись біля Духової Криниці освячували свої знамена дружинники князів Ярослава Осмомисла і Данила Галицького, вої боярина Дмитра Дедька і повстанці полковника Семена Височана.

Але пізніше на зміну вікам величі та слави прийшли часи занепаду і забуття.

Символічно, що відродження Духової Криниці почалосяз відродженням України. Саме тоді, на початку 90-х років минулого століття, я почав систематизувати зібрані відомості про Криницю, і через кілька років вони були підготовлені до друку.

Тоді начебто ніяких особливих перешкод для видання не було, проте книга так і не прийшла до читачів. І тільки тепер я, здається, зрозумів причину цього.

Якраз за останні 5-6 років Духова Криниця пережила відчутні зрушення. За цей час її відвідало багато тисяч прочан. Тут двічі проходили районне та обласне свята Духовної пісні, відбувалися незабутні нічні чування напередодні7липня, а відомий прикарпатський іконописець Василь Стефурак намалював чудову ікону спеціально для місцевої церковці. Із залученням цих фактів книга отримала більшу вагу.

Звісно, наступні роки принесуть для Духової Криниці щось нове, а може й вдасться реалізувати ще одну ідею, яка зараз виношується в середовищі греко-католицького духовенства Івано-Франківської Єпархії, — зведення біля неї монастиря. Він відкрив би нову сторінку в історії цього місця. Та це у майбутньому.

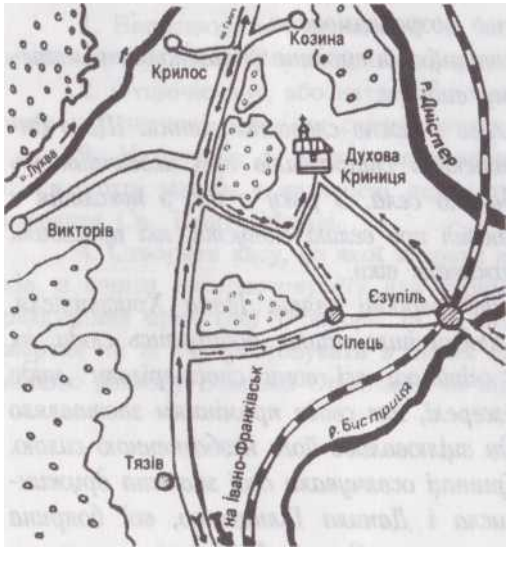

А поки що запрошуємо всіх у мандрівку до цієї святині. Якщо ви ще не побували біля Духової Криниці, то після ознайомлення з матеріалами цієї книги, сподіваємось, вам обов'язково захочеться її відвідати. А, приїхавши до неї бодай раз, вам знову заманеться повернутись сюди.

Духова Криниця таїть у собі щось містичне, а її феномен у цьому плані ще не вивчено і не розгадано до кінця.

Іван ДРАБЧУК.

З МИНУЛОГО — В МАЙБУТНЄ

Огляд легенд і переказів

Духова Криниця — чудодійне джерело в мальовничому урочищі Вишновець на межі земель Сільця та Єзуполя, що на Тисмениччині.

А веде до неї малопримітна шутрована дорога поміж полів, на яких влітку колосяться пшениці та жита. Коли їхати з Галича на Івано-Франківськ, варто тільки повернути наліво у районі викторівської зупинки, і за 2,5 км ви опинитесь у мальовничій долині, незайману красу природи якої порушує хіба що невелика церковця. Втім, вона так гарно вписалась у тутешній краєвид, що уявити зараз місцину без неї неможливо.

Трохи збоку від церкви — Криниця. На перший погляд — звичайнісіньке джерело, яких є чимало в усьому Прикарпатті. Але то лиш на перший погляд. Бо, скажіть, чи багато є у нас криниць, до яких щороку сходяться чи з'їжджаються тисячі людей, біля яких відправляються святкові Літургії, водою з яких зцілюються?

З незапам'ятних часів струменить це джерело, і тому не дивно, що народні перекази таїною оповили час, коли люди вперше довідались про його цілющі властивості.

Витоки криниці Духа криються у далеких віках, адже це місце — околиця княжого Галича. І лише одному Всевишньому відомо достеменно, хто і коли викопав її — Вічну Криницю — у цій долині. У давні часи вона служила не лише напувальницею спраглим, а й оздоровлювала, бо мала у собі цілющі властивості, які люди запримітили давно.

Якщо вірити легенді, то це джерело забило несподівано на свято Різдва Івана Христителя і виринало з надр землі фонтаном. Спочатку люди навіть хотіли засипати його, але, вражені незбагненною силою, схаменулись. Пізніше біля цього джерела, як подає інший переказ, з людських душ виганяли бісів, а тих, що пройшли очищення, поселяли у Чешибісах (тепер Єзупіль). Цей переказ записано зі слів Йосипа Даниловича Овчара, 1923 р.н. Згодом тут відбулося ще багато зцілень, про що повідомляють перекази, що дійшли до наших днів. Так, один з них, записаний у Сільці, повідає:

„Дуже давно жила в нашому селі вдова, у якої ріс син — вродливий та розумний юнак. Однак він був сліпим від народження. Жінка ревно молилася

і благала Бога зглянутися на її дитину.

Якось, повертаючись під вечір з лісу, зупинилась вона біля джерела напитися води. Раптом їй почувся голос Матері Божої: „Якщо хочеш, щоб син твій бачив, приведи його вдосвіта на це місце і промий очі джерельною водою“. Дуже здивувалася жінка, проте наступного дня, а було це 7 липня, на свято Івана, поспішила з сином до джерела. До схід сонця набрала води, вмила сина, і той враз прозрів. Радості обох не було меж. Звістка про це швидко розійшлася навколо, і стали люди приходити до джерела, вірячи, що його вода помічна“. (Записано від Вівчар Марії Якимівни, 1940 р.н.).

„Колись в давнину, коли на край напали монголо-татари — розповідає другий переказ,— біля Духової Криниці сталося дивовижне зцілення одного воїна з дружини галицького князя.

Якось у сутичці з передовим загоном ворога загинули всі його побратими, а він, хоча й був тяжко поранений, помчав на коні до Галича, щоб попередити князя про небезпеку. З передпліччя його текла кров і по дорозі він втратив її чимало. Коли під ним упав загнаний кінь, воїн скотився у придолинок і, відчувши страшенний біль, втратив свідомість.

Потім було видіння чи з’ява. Осяяна яскравим сяйвом постать жінки наблизилась до нього і скропила його глибоку рану краплинами води, яку набрала з недалекого джерела...

Привели до тями дружинника ченці, які мешкали недалеко. На своє здивування воїн відчув у собі сили, а коли поглянув на рану, з якої ще недавно текла кров, то побачив загоєний рубець.

Щодуху рванув він до столиці, бо згадав, чого ікав. Князь Данило вислухав воїна і дуже здивувався його чудесному зціленню. Звістка про це чудо швидко поширилась між галичанами, і почали їхати до того джерела люди з далеких і близьких околиць. Кажуть, що й сам князь Данило Галицький нерідко бував біля цієї криниці. Священики кропили водою з Духової Криниці його воїнів, а ті у битвах перемагали і угрів, і тевтонців, і зайшлих ординців“. (Записано від Дейдея Петра Григоровича, 1912 р.н.).

Ще один переказ каже нам, що диво Духової Криниці першими побачили купці, які заночували у цій місцевості, не доїхавши до Галича, напередодні великого свята Івана Купала. На світанку вони стали свідками дивовижного видовища: сонце, яке вийшло з-за обрію, торкнулось променями поверхні джерела, і його в ту ж мить охопило яскраве сяйво. Кажуть, що то добрий небесний дух поселився і живе в цьому місці. Джерело упорядкували і відтоді стали називати його Духовою Криницею. Цю розповідь записано з

уст Марії Матвіївни Мельник, 1911 р.н. Правда, жінка достеменно не пам'ятала всього. І ось несподівано через декілька років нам вдалось записати повніший переказ зі слів Григорія Івановича Дейдея, 1919 р.н.:

„Колись з Галича, стольного міста, виїхав караван купців. Вози були навантажені сіллю, а тому коням не легко було долати круті дороги. Шлях зі столиці в той час ішов біля самої криниці (зараз від нього залишився глибокий рів — **І.Д.).** Коли доїхали до цього місця, а це від Галича зовсім недалеко, зламалось два вози.

З купцями на схід ішов один священик. Коли ті ремонтували вози, священик підійшов до криниці і помолився за щасливу дорогу. Не відомо для чого він опустив у воду образок Божої Матері, який мав з собою. В ту мить його засліпило яскраве сяйво, що, мов сонце, виблискувало в криниці. На це диво збіглися і купці, і місцеві мешканці. Один із купців хотів зачерпнути відром те сяйво, що мов куля плавало по воді, але не зміг, бо був, очевидно, грішним.

Тоді підійшов юнак і зачерпнув сяючу кулю у відро, обніс нею весь караван, і після цього без проблем бадьорі і щасливі купці доїхали до місця призначення. Звістку про це диво вони передавали іншим мандрівникам, а тому всі купці, що прямували у Галич, обов'язково старалися їхати біля Духової Криниці, бо це благословенне місце віщувало їм удачу, а ласка Божа, після окроплення водою зі святого джерела, супроводжувала їх у дорозі".

Ще один цікавий переказ, що стосувався більш пізніх часів, було записано у Єзуполі від Семена Матвійовича Яцука, 1914 р.н. Десятилітнім хлопцем почув він історію, яку розповів один чоловік, що приїхав до криниці з Косівського району.

„Було це в часи Першої світової війни. Доля закинула цього чоловіка на воєнні дороги, і пройшов він із Січовими стрільцями з Карпат аж на Тернопілля. Деякий час його сотня стояла біля славного місця — Зарва- ниці. Написав він про це листа додому, а незабаром отримав від хворої матері відповідь (писав сільський парох, бо мати була неписьменна), щоб привіз їй син чудодійної зарваницької водиці. Набрав син наступного ранку у флягу води та й думає: „Відвезу її матері під час відпустки".

А тим часом стрільці рушили далі. В походах і боях давав стрілець зарваницьку воду побратимам, сам пив по ковточку, а коли було тяжко поранено командира, давав і йому тої води, доки вона не закінчилась.

Зарваниця залишилась далеко, коли стрільцеві дозволили поїхати додому. На радощах він забув про материне прохання. Коли їхав додому, добрався до

Рогатина, а звідти поїхав на Галич. Тут сів з якимось селянином, що їхав у Станіслав. Як виїхали з Галича, заснув стрілець на возі, і сниться йому його мати, яка чекає на сина і... чудодійну водицю. Тут і згадав син усе, прокинувся, аж скрикнув. Розповів він ту історію старому чоловікові, а сам зажурився. „Нічого, — каже галицький селянин, — твоїй біді можна зарадити. Є у нас тут криниця, вода якої не гірша від зарваницької". І привіз стрільця до Духової Криниці. Набрав той води і поїхав додому.

Вмилася мати святою водою, пила її натщесерце і вилікувалась. Тільки після цього сказав син, що вода та була не зарваницька, а з галицької криниці.

По війні, на свято Івана, він кожного року приїжджав до Духової Криниці і розповідав людям історію, яка трапилася з ним".

За минулі століття вода з цієї криниці допомагала багатьом людям. Допомагала тим, які вірили в її силу, бо коли, користуватися нею без віри, дива оздоровлення не буде. Тільки віра, щира і невідступна, може помогти людині у найтяжчі для неї хвилини. На підтвердження цього варто переповісти одну бувальщину, яку розповідав колись Мафтей Кушнір, 1872 р.н.

Було це під час Першої світової війни. Полк уланів, у якому він служив, стояв у Перемишлі. Якось своєму командирові, у якого сильно боліли очі, Мафтей розповів, що в нього на батьківщині є така криниця, вода якої помагає від усяких хвороб. Капітан, не маючи надії на медицину, вирішив скористатися тією водою, тому і відправив свого улана додому, давши йому коня, продуктів на дорогу та місяць відпустки.

Як відомо, під час війни через Єзупіль проходила лінія фронту, а тому всі його жителі, на час воєнних дій, були евакуйовані і перебували в містечку Ліманова, недалеко Кракова. В той самий час, коли Мафтей приїхав до Єзуполя, додому повернулися і єзупільчани. Село було майже повністю спалене, а тому йому довелось багато потрудитись, щоб хоча трохи налагодити нормальне життя своєї сім'ї. Тут і став йому у пригоді кінь.

Час пролетів швидко. В постійній роботі Мафтей і забув, за чим приїжджав додому. Але як тільки виїхав з Єзуполя, по дорозі до Сільця згадав про хворого капітана і про воду з Духової Криниці. Проте до неї — не близько, а він хотів ще до вечора поспіти до Станіслава. Та й кінь після важкої праці ледве йшов, і залишити його не можна, бо хтось вкраде... Отак, б'ючись з думками, вирішив він не повертатися, а набрав води із Вікна, невеликого озерця біля Сільця, і привіз її в полк.

Капітан дуже зрадів, бо вірив, що ця вода — його єдиний порятунок. Він

протирав очі кожного ранку, доки вона була, і незабаром йому стало краще. Очі, на диво усім, перестали боліти. Найбільше дивувався, зрозуміло, Мафтей, проте він так і не повідав нікому правду про воду, доки служив у війську. І тільки через багато літ, згадуючи свою молодість, переказав цю історію односельчанам.

Як же так сталося, запитає здивований читач. А сталося так тому, що капітан повірив у чудодійну силу Духової Криниці, і хоча вода волею випадку була набрана з іншого місця, сила її, завдяки вірі, передалась і тій. Правда, існує думка, що Духова Криниця має підземний зв'язок із Вікном (про це дивіться нижче).

Ось яку силу має людська віра. Значить, немарно кажуть: „Вір, і віра тебе спасе".

Розповідь про криницю не випадково розпочинається з переказів, бо якраз вони і є тим підгрунтям, на яке спирається наше пізнання історії. Адже той факт, що люди впродовж віків вірять в оздоровчу силу води цієї криниці, багато про що говорить.

Що означає назва?

Духову Криницю називають інакше Духою, Духновою, Духницею, просто Керничкою чи навіть Криницею Святого Духа. Що ж відбилось у цій назві? Звичайно, народний переказ про купців, наведений вище, не може задовольнити нас своїм поясненням. Хоч традиційно в українській міфології вода, як і всесвіт взагалі, була населена духами, які служили доброму чи злому началу. Вода і є першим елементом поклоніння наших далеких предків біля Духової Криниці. Бо, як писав І. Огієнко, „первісна людина рано запримітила, що вода приносить їй і природі велике добро, тому що оживлює землю і робить її плодючою. Як окрема стихія вода була скрізь обожнювана і як море, озеро, річка, і як джерело, криниця".

Як свідчать пам'ятники, у слов'ян широко відоме було водопоклонін- ня, і вони вконялися і приносили жертви названим водним об'єктам.

В Україні з давніх-давен зберігся звичай на Зелені свята йти хресним ходом до криниць. Цікаво, що за традицією, перший день Зелених свят (неділя) — Духів день, Духова неділя. Другий день — власне Трійця, коли, за Біблією, у день єврейського свята П'ятидесятниці на апостолів з неба зійшов Святий Дух, і пішли вони між народи, говорячи іншими мовами, як Дух їм провіщав.

Напевно, церковне свято Трійці є пізнішим нашаруванням на давній український Духів день. Збіг цих назв наводить на думку про можливість того, що в давнину до Духової Криниці люди сходились саме на Зелені свята. Власне, так було б легко пояснити походження цієї назви. Чому ж тоді люди збираються тут у день Івана Купала? Це, очевидно, пов'язано з сонцем, яке і є тут другим елементом поклоніння.

Це свято (за церковним календарем — Різдво Івана Христителя) у слов'янській, ще дохристиянській традиції пов'язане із датою літнього сонцестояння, коли тривалість світлового дня найдовша, а ніч — найкоротша. Саме тоді природа північної півкулі найбільше заряджається сонячною енергією. Основні атрибути цього свята — Сонце і Вода.

Хронологічно літнє сонцестояння припадає на 19 - 22 червня, Свято Івана Купала відбувається у ніч з 23 на 24 червня як за новим (Григоріанський календар), так і за старим стилем (Юліанський календар). Однак, оскільки християни східного обряду відзначають релігійні свята за старим стилем, то Купала у нас припадає на 7 липня, тобто на 13 діб пізніше. День уже коротший, але для народної традиції важливо не так це, як психологічний момент свята.

Зауважимо також, що і християнський образ Івана Предтечі, і поганське Купало мають об'єднавчим символом воду — Іван здійснював серед юдеїв „хрищення" — очищення водою. І саме він в ріці Йордані
христив тридцятилітнього Ісуса.

З-поміж усіх духовних місць нашого краю Духова Криниця, — як вважає Володимир Заник, — найбільше пов'язана із святом літнього Івана. До цього фактично зводиться уся міфологія Духової Криниці, любовно відроджена місцевими подвижниками уже в 90-х роках минулого століття. Удосвіта 7 липня Сонце, що сходить, торкається промінням води в культовому джерелі, і тоді ця вода набуває цілющої сили. З глибини віків дійшли до нас перекази про чудеса зцілення водою із цього джерела. На Купала Сонце купається в Духовій Криниці — у цьому вислові закладено потужний, неосяжний для людського „раціо" код, таємниця Духової Криниці.

Звідси йшов у похід Дмитро Дедько

Про Духову Криницю зібрано і записано цілий десяток оригінальних легенд та переказів, які розповідають про чудесні зцілення біля святого джерела. Зафіксовано чимало випадків оздоровлення людей уже в новітні

часи.

І все ж ми розуміємо, чому історія мовчить про це святе місце. Але, як виявилося, і в давньому історичному джерелі є згадка про осяяну Святим Духом місцину. Йдеться про відомий похід на поляків у 1340 році. Тоді з наших земель галицьким військом на чолі з воєводою Дмитром Дедьком було вигнано завойовників Казимира III. Чіткого повідомлення про те, звідки починався цей похід, немає. Однак ми переконані, що це була саме галицька околиця, де воєвода, очевидно, чекав татар, які були ним запрошені для участі у поході.

Пізніше у листі до торунської громади і купців, писаному в 1341 році, Дмитро Дедько, повідомляючи про кінець війни з Казимиром, писав: „Ми, натхнені Святим Духом, перемогли спокусителя людського роду й залишили незгоду, посіяну диявольською спокусою між нами і Казимиром, королем польським".

Нам видалося цікавим, чому в листі Д. Дедько пише не про загальне Боже благословення чи, скажімо, про опіку над військом Пречистою Дівою Марією, а виділяє саме натхнення третьої Божої Особи — Святого Духа. Пояснення цьому може бути таке: як ми переконані, головні сили галицького війська збиралися біля легендарної Духової Криниці, що знаходилась біля містечка Чешибіси. З історії достоменно відомо, що Чешибісами у ті часи володів Дмитро Дедько, ініціатор і організатор згадуваного походу. Кращого місця для збору, ніж околиця Галича, годі було шукати. Найвірогідніше, саме сюди й прибули татарські загони, бо навіть броди через Дністер у цьому місці називають Татарськими. Не думаємо, що ця назва лишилась би після завойовницьких походів представників того племені у подальших віках.

І ще, згідно з переказами, саме біля Духової Криниці посвячували свої полки воєводи Ярослава Осмомисла, перед поїздкою в орду (і, звичайно, раніше) тут побував Данило Галицький, а пізніше священики кропили святою водою на ратні справи полки Семена Височана. Саме тут подібний атрибут було здійснено над воїнами Дмитра Дедька і вони, натхнені Святим Духом, здолали ворога.

Цікаво, що подібна традиція не зникла і в наші часи. Як відомо, у 1995 році біля Духової Криниці посвятили свої знамена учасники національної акції „Бандерівці - 95". Сподіваємося, що з її учасників виростуть справжні представники нової галицької еліти, бо вони теж відчули на собі присутність Святого Духа.

Наукові спостереження – ключ до розгадки таємниці чудотворного джерела

Впродовж останніх років про Духову Криницю в пресі з'явилось чимало цікавих публікацій. У них переповідались легенди та перекази, пов'язані із цим місцем, розкривались сторінки відродження святині у наш час. Звісно, що такі матеріали зацікавлюють читачів. Однак ми хотіли відійти від усталеної традиції і поглянути на феномен Духової Криниці у дещо іншому аспекті.

Нас зацікавило, що може сказати наука про це джерело, і чи може вона відповісти на питання, чому саме його, а не якесь інше, обрали для поклоніння люди у далекому минулому?

В тому, що місцевість біля Духової Криниці була священним місцем ще за язичницьких часів, сумніву немає. Тут добре простежуються два головних компоненти вірувань наших далеких предків - вшанування сонця і води. Напевно, слов'яни-язичники використовували це місце для відзначення свята Купала, адже згадуються у літописах „игрища межью селы", де проводились „бесовские плясанья" і співали „боговския пес- ни". Очевидно, що тут наші пращури здійснювали свої поганські ритуали (палили вогні, плели вінки, збирали зілля, зустрічали схід сонця і т.д). Проте з тієї величної містерії, яка відбувалась у купальську ніч, до нас дійшли тільки окремі епізоди.

Християнська церква, щоправда, викорінити їх так і не змогла. Тому на рештки прадавніх вірувань було нашаровано свято Різдва Івана Хрис- тителя, і два свята, об'єднавшись, утворили одне — Івана Купала. Язичники, звичайно, у таких місцях збиралися якнайдовше. Тому, можливо, з метою навернення їх у лоно християнства тут, біля Криниці, було зведено Іванівський монастир, згадку про який в літописі маємо з 1189 року.

І все-таки не ясно, чому саме у цьому місці збиралися наші предки, що заставляло їх приходити до криниці в одну з найкоротших літніх ночей? Безперечно, для цього мусіли бути якісь вагомі причини, а тому ми спробуємо їх простежити і окремі проаналізувати.

Як було сказано, першим елементом поклоніння людей біля Духової Криниці було сонце, оскільки слов'яни вважалися ревними сонцепок- лонниками. Народний переказ стосовно джерела зафіксував це досить чітко: на Івана сонце купається у Духовій Криниці.

Ставши на пагорбі над Криницею, ми дійсно побачимо широку панораму

східного обрію, з-за якого сонце викочується на небо. Тобто спостерігати за сходом сонця тут досить зручно. Але і це ще не все. У час літнього рівнодення сонце сходить з-за гори, яка знаходиться за селом Водники Галицького району і називається Магса (352 м). Походження цієї назви незрозуміле. Але той факт, що у своїй основі вона має корінь „маг“, може щось означати. Це слово у російській мові означає „чаклун“ (до речі, запозичене воно з грецької, в латинській мові його основа має значення „головний“, „багатий“, у санскриті - „великий“). Крім цього, слово „магса“ має те саме закінчення, що й слов'янські слова типу „краса”, „коса“, „роса“ тощо. Звідси важко визначити, чи є воно запозиченим, чи дуже давнім за походженням.

Кут падіння променів вранішнього сонця відносно Криниці в кінці червня — на початку липня становить 45-50°. Очевидно, для стародавніх „астрономів“ це мало якесь значення, якщо вони слідкували за сонцем. Безперечно, що спостерігачами були переважно жреці. Принагідно зазначимо, що в Єзуполі збереглося досить цікаве прізвище з тим же коренем, що й в назві Магса — Магун. Носіїв цього прізвища, напевно, можна вважати далекими нащадками згадуваних служителів дохристиянського капища саме у цьому місці.

1 все ж Духова Криниця вабила краян не тільки цим. Спостерігати за небесними світилами біля неї наші пращури почали набагато пізніше. Спочатку вони відкрили для себе цілющі властивості води з тутешнього джерела. З приводу цього теж висловимо декілька думок.

Поблизу села Сілець, окрім Духової Криниці, є ще два не менш цікаві водні об'єкти - озера Вікно та Єзупільське (єзупільчани називають його Сілецьке). Спільним між ними є те, що, як вважається за переказами, вони не мають дна. Яким же чином можна прив'язати озера до криниці?

По-перше: і озера, і криниця знаходяться на одній лінії в напрямку з півночі на південь.

По-друге: якщо провести умовну лінію трохи південніше, то ми потрапимо в Козацьку долину, яка є фактично тріщиною гори, що суцільною смугою тягнеться правим берегом Бистриці. Таким чином, найвірогідніше, всі три названі вище об'єкти утворилися внаслідок дуже давнього розлому земної кори, що спричинив вихід на поверхню глибинних вод, які своїм складом відрізняються від усіх інших, що є в околиці. Згідно з цим, тепер легко пояснюється розповідь, наведена вище, про солдата-єзупільчанина, який їхав з-під Перемишля до Духової Криниці по воду для хворого офіцера.

Повертаючись у полк після відпустки, він полінувався їхати до Криниці, а набрав води з озера Вікно, що було побіля дороги. Однак і ця вода офіцерові, як не дивно, допомогла. Розуміння цього факту досі не було, та зараз ми можемо пояснити його так: хімічний склад води обох джерел мусить бути схожий, якщо вони мають спільне походження. А хто знає, чи не зв'язані вони між собою підземними лабіринтами?

По-третє: набрана з Криниці вода може зберігатися тривалий час і не псуватися. Цей факт теж підтверджує незвичайність води, а відтак і її чудодійність.

І все ж досі ми не дали відповіді на питання, чому серед названих трьох об'єктів люди обрали саме Криницю Духа? Можливо, тому, що Святий Дух є третьою особою триєдиного Бога, а це джерело — третім за порядком, якщо лічити з півдня на північ. А може, тому, що це найменше джерело зуміло пробити майже трьохсотметрову площину (за Балтійською системою висот). Яким же потужним мусив бути тиск води, щоб пробитися крізь такий пласт!

І, нарешті, ще одне цікаве спостереження, пов'язане з Духовою Криницею. Як відомо, вода з Криниці витікає постійно і через кілька метрів впадає у потік Вишновець. Дивно, але трохи нижче за течією вода безслідно зникає, а згодом знову тече долиною.

Причину цього (а ми переконані, що так було віддавна) наші пращури пояснити не могли. Населяючи природу різними богами і духами, вони вважали, що подібні явища пов'язані з їхніми примхами. Хоча, як припускається, саме в цьому місці є карстові порожнини, в які й попадає зникаюча вода, а далі знову пробивається на поверхню.

Підбиваючи підсумок сказаному, вважаємо, що Духова Криниця дійсно має декілька особливостей, якими в давнину могла привернути увагу людей. Зрозуміло, що наші спостереження ще далекі від справжніх наукових досліджень і виглядають поверхневими. Але ми сподіваємось, що, можливо, з часом вони стануть відправною точкою для дійсно наукового підходу у вивченні цього природного об'єкта, і наука по-своєму доведе, що вода Духової Криниці має магічну силу.

Чи відновиться монастир біля Духової Криниці?

До Духової Криниці часто повертають автомобілі, що рухаються га-

лицьким гостинцем з Івано-Франківська до Львова чи навпаки. їдуть до неї з усієї Галичини та з різних регіонів України. Сілецькі люди, які пасуть корів чи працюють на своїх городах, щодня налічують десятки автомобілів, що прямують до святині.

Та найбільше людей збирається тут на Різдво Івана Христителя - 7 липня. Уже кілька років поспіль Єзупільський деканат організовує напередодні цього дня нічні чування, влаштовує спільні молитви та урочисті освячення води в Духовій Криниці. Словом, давня традиція відпусту, про який розповідають перекази і пам'ятають старожили, відновлюється.

Відправляються Святі Літургії і кожної неділі. Правда, у будні церковця переважно буває закритою. А тому люди, які прибувають до джерела, не мають де помолитись, або звертаються до Бога перед зачиненими дверима. Інші взагалі не моляться, а просто набирають води. Це в такому місці не допустимо. Адже спілкування з Богом можливе тільки через молитву.

Декілька років тому, коли почалось відродження святині, ми запропонували відвідувачам Духової Криниці своєрідну анкету із запитаннями про те, яким вони бачать це святе місце. Одні радили налагодити чергування біля неї, інші — відправляти Службу Божу тут у неділю та інші свята, завчасно повідомивши людей про час Богослужінь через пресу, радіо чи телебачення.

Але найоригінальнішу, і, на наш погляд, найоптимальнішу пропозицію висловили прочани із Тернопільщини. Вони запропонували заснувати біля Духової Криниці невеликий монастир, у якому б ченці могли спокійно молитись Богові і, заодно, оберігати та доглядати святиню. Утримуватись ченці могли б на пожертвування прочан. А, можливо, й знайшлися б меценати, які взяли б під опіку невелику чернечу обитель.

Така думка відвідувачам цього місця, очевидно, прийшла не випадково. Адже місцевість біля Духової Криниці наче дійсно створена для молитви. Для багатьох людей, що побували тут у купальську ніч і щиро помолились, проща ставала межею очищення. З цього часу в них починалось інше життя, насамперед у духовному плані.

Очевидно, це святе місце випромінює позитивну енергію, саме воно є джерелом Божого світла (Духу) і натхнення. Може, з часом воно і стане осередком духовного та культурного життя краю, нарівні з такими центрами як Гошів, Зарваниця, Крилос, Манявський Скит, Погоня.

Тим більше, що умови для цього ніби готуються Вищим Розумом. Переконайтесь самі. Переживши війни і страшні часи комуно-атеїзму, коли

людям взагалі заборонялось приходити до Криниці, джерело зберегло свою життєдайну силу. Але справжнє відновлення святині відбулося, що символічно, 1990 року. Саме цей рік вважався Роком Святого Духа, і Він зійшов на людей, що зібралися біля розчищеної Його криниці. Наступного 1991 року силами громад Сільця та Єзуполя тут будується церква. З часом упорядковується територія і сама криниця. У 1998 році до цього відпустового місця зусиллями Тисменицької райдержад- міністрації та районної ради (керівники Роман Ткач та Романія Постоля- нюк), а також Івано-Франківського цементно-шиферного комбінату (кер. Микола Круць) було прокладено шутрову дорогу і проведено лінію електропередач. Тут, у рамках підготовки святкування 1100-ліття Галича, відбулось обласне свято духовної пісні. Такі кроки відновлення Духової Криниці, очевидно, не випадкові.

Але повернемося до наведеної вище пропозиції щодо заснування в цьому місці монастиря. Можливо, це і стало б наступним етапом відновлення слави і величі цього релігійного місця. Тим більше, що ми не виключаємо того, що великий монастир тут колись уже існував.

У Літописі Руському (Київ, 1990 р.) — головному джерелі нашої історії — під 1189 роком згадується Іванівський монастир, що знаходився недалеко княжої столиці.

Згадка про нього подається у зв'язку з такими подіями. Ростислав Берладник, скориставшись тим, що в Галичі не було князя, спробував у ньому вокняжитися, заручившись підтримкою галицьких бояр. Проте спроба виявилась невдалою, оскільки галичани, які звали його на князювання, відступили перед уграми, що несподівано захопили Галич, посадивши у ньому королевича Андрія. Невелика дружина Ростислава, який не хотів відступати, була розбита на підступах до столиці. Самого князя „вельми пораненого і ледь живого" було схоплено і забрано в Галич. Після цього галичани спробували визволити його і прийняти на княжіння. Однак угри, дізнавшись про це, „приклали зілля смертельного до його ран, і від того він помер". Поховано його було в монастирі, в церкві святого Івана (ЛР, ст. 348).

Зрозуміло, що з такого короткого повідомлення категоричні висновки зробити неможливо. І все ж, більшість краєзнавців схиляється до думки, що Іванівський монастир знаходився в урочищі Іванівське у сучасному Крилосі. Така гіпотеза, безперечно, має право на існування. Однак, якщо більш прискіпливо підійти до цієї проблеми, то побачимо, що історичні реалії наведеної події „відсувають" розташування цього монастиря за межі

княжого дитинця і прилеглих до Крилоської гори територій. Чому ми так думаємо?

У наведеному вище уривку досить цікавою є поведінка галичан. Спочатку вони зраджують Берладника, а потім, коли того захопили угри, несподівано змінюють свою думку і пробують звільнити його. Угри, „знаючи обман галичан“ (слова літописця), вирішили, що тримати Ростислава у місті було небезпечно, і тому вони заховали руського князя в Іванів- ському монастирі, який, без сумніву, знаходився за містом. Це — перший доказ, що монастир був поза Галичем. Другий доказ полягає в тому, що коли князь з вини угрів помер, останні навряд чи дозволили б хоро-

нити його у Галичі. Вони боялися великих заворушень з боку галичан і тому без пишних урочистей дозволили поховати тіло у тому монастирі, де він і закінчив свій земний шлях. Це знову вказує на заміське розташування згадуваного монастиря. Саме тому ми вважаємо, що Іванівський монастир міг розташовуватись біля Духової Криниці, яка знаходилась недалеко Галича. Цікаво, що існує традиція приходити сюди саме на свято Івана, що може зберігати згадку про давній Іванівський монастир. Можливо, що і звідси, а не з Києво-Печерської Лаври, як передає легед- на, подалися ченці, після руйнування монастиря монголо-татарами, в гори і заснували в передгір'ї Карпат знаменитий Манявський Скит, який теж носив назву Іванівського.

Звичайно, це тільки версія, і лише археологічні дослідження могли б довести або заперечити її.

До речі, нещодавно нам до рук потрапили дані розкопок урочища Іванівське у Крилосі, які аж ніяк не підтверджують попередньої думки про існування в тому місці однойменного монастиря.

Розкопки були проведені ще у 1952 році київським археологом В. Довженком. Як дізнаємося, їх результати були дещо несподіваними. Тут не було знайдено ні храму чи келій монастиря, а двоповерхове житло з багатим інвентарем світського характеру. За знахідками культурний шар був продатований XIГXIII століттям і вчені зійшлися на думці, що то була боярська садиба. Хоча не відкидалася гіпотеза про монастир, який мав існувати трохи далі у лісі.

Насправді згадана споруда могла належати не боярину, а першому з відомих галицьких князів Івану Васильковичу з Теребовлі. Коли він прибув до Галича, місто ще було досить укріпленим центром Білої Хорватії, яка розпалась на кілька менших земель.

Місцеві традиції, що були тут дуже сильними, далися взнаки по відношенню до новоприбулого володаря. Хорватська знать не дозволила Івану Васильковичу (не виключено, що вона й запросила його на правління) поселитися на священній Крилоській горі, а тому свою оселю він звів недалеко.

Так само вони повелися і з Володимирком, про якого маємо більше відомостей. Адже його двір теж стояв не на Крилосі (від Крийліс - священний ліс), а на високому березі Лімниці. Тільки після подій 1145 р., коли невдалу спробу закріпитися в Галичі на престолі зробив Іван Бер- ладник (батько Ростислава, про якого йшла мова вище), Володимирко,

розправившись з боярською опозицією, поселився на Золотому Тоці. Цікаво, що окремі краєзнавці стараються приписати появу канівського монастиря згадуваному Іванові Берладнику. Однак він, перебуваючи два тижні в обложеній Володимирком столиці, навряд чи знайшов би час на заснування чернечої обителі.

Таким чином, ми думаємо, що назву урочища канівське у Крилосі варто усе ж прив'язати до імені князя Івана Васильковича, а літописний канівський монастир шукати у галицькій околиці, а саме — в районі Духової Криниці, яка розміщена за п'ять кілометрів від центру давньої столиці. Монастир, який у ті часи відігравав ще охоронно-сторожову функцію, цілком тут міг існувати.

З такою думкою погоджується і відомий археолог Ю. Лукомський. Правда, він вважає, що сліди монастиря буде відшукати важко, особливо якщо він був дерев'яним (а це найвірогідніше).

І все ж варто бодай спробувати це зробити. Можливо, під лопатою археолога розкриється ще не висвітлена сторінка історії княжого Галича, адже південно-східна його околиця по лінії Камінне — Духова Криниця — Чешибіси (Єзупіль) ще й до сьогодні залишається недослідже- ною.

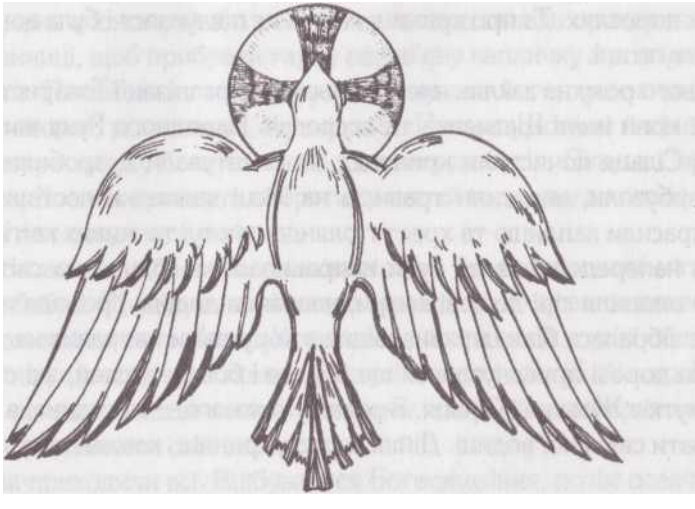

ВІДРОДЖЕННЯ СВЯТИНІ
(За матеріалами галицьких часописів)

Ой, на Івана, ой, на Купала

На межі полів селища Жовтень* та Сільця, там, де понад 550 років тому було поселення Чешибіси, є криниця, яку називають Духнова, або Духнина чи Духова. Була колись там і капличка. Традиційним стало для жителів нашого селища та навколишніх сіл на свято Івана Купала відвідувати ту криничку, бо вода в ній, як вважають люди, переказують легенди, не звичайна, а має лікувальні властивості. Навіть у застійні роки ще звечора там збиралася молодь, щоб побачити, як купається сонце, та набрати тієї святої води, а десь о 4 годині зранку туди направлявся потік дорослих. Та про криницю ніхто не піклувався і була вона в занедбаному стані.

Цього року на заклик членів сільських організації Товариства української мови імені Шевченка та осередків Народного Руху жителі Жовтня і Сільця почистили криницю, зацементували її, зробили огорожу, пофарбували, викосили трави, а на місці каплички поставили хрест, прикрасили каплицю та хрест гірляндами з туї та живих квітів. Ще звечора напередодні свята туди направилась молодь, а на світанку, хоч небо оповили сірі дощові хмари, накрапав дощик, громада нашого селища зібралась біля церкви, звідки з хоругвами направилась до криниці. По дорозі приєднувалося ще більше і більше людей, які стікалися з усіх кутків Жовтня і Сільця. В руках у кожного — посудина, в яку треба набрати свяченої водиці. Дійшовши до криниці, кожен поспішав набра-

*** Так з 1939 по 1991 рр. називався Єзупіль.**

ти води, щоб напитися і почастувати сусіда, в якого немає своєї посудини, та й додому принести.

І ось під сірим склепінням неба біля хреста почалася Свята Літургія. Та погода ніби навмисне все погіршувалася, а вкінці з неба пролився рясний дощ. Але люди не розходились, доки не закінчилася Літургія та освячення води. Хоч усі змокли, змерзли, але поверталися додому збудженні, під враженням тієї єдності, яка зібрала їх тут під відкритим небом. А на грошові пожертви вирішено було на цьому місці побудувати капличку.

Тарас САЛІЙ.
(„Вперед“, 14 липня 1990 р.).

Духа Криниця

Ви бачили, як сонце купається? А я бачила. У Духовій Криниці, на Івана Купала. Кожного року 7 липня вдосвіта, до схід сонця, ми, безтурботні дівчатка, поспішали по зарошеній траві між буйними пшеницями до кринички, щоб не прогавити ту єдину мить, коли сонце випливає із-за стіни темного лісу і... пірнає у криничку, як вважалося, з цілющою водою.

Набирали повні банки води, пили її, вмивалися, бо вона (ми свято вірили у це) давала здоров'я, силу, вроду. Потім кидали у криницю копійки, щоб ще раз прийти сюди, щоб не замулилося її джерело.

Пізніше, вже в юному віці, з ровесницями заздалегідь приходили до Духової Криниці, щоб прибрати гарну дерев'яну капличку з розп'яттям Ісуса Христа. Плели вінок з барвінку, заквітчували його польовими маками, братчиками, ромашками, волошками. Причепурювали й криничку, бо ж завтра зранку багато людей з навколишніх сіл: Сільця, Сзупо- ля, Крилоса, Козини прийдуть набрати свяченої води, яку в кожній хаті зберігають до наступного року.

Потім розпалювали багаття, співали пісень. Так робили наші матері, бабусі і прабабусі. Ще дідусь мені колись оповідав, що з давніх-давен до Духової Криниці на свято Івано Христителя йшли люди з усієї області. Бо вважалося, що вода з неї помагає від усіх недуг і хвороб. А показували дорогу до цього місця немічні і змучені, котрі сідали перепочити, щоб знову продовжити свій шлях.

На ранок приходили всі. Відбувалося Богослужіння, потім освячували воду, відпочивали, і на вечір знову навкруг влягалися тиша і спокій.

Так було завжди. Давня традиція не зникла, не зміліла, як вода у криниці. Скільки не черпають її в той святковий день, а вода прибуває і прибуває.

Прозора, як сльоза, холодна, аж зуби ломить. Життєдайна!

Правда, у жорстокі часи наступу на нашу духовність „власть імущі“ спеціально знищили капличку з розп’яттям Христа, забороняли правити Службу Божу. Таким чином думали знищити українську народну традицію. Та надходило 7 липня, і люди знову поспішали до Духової Криниці. Помолитись, набрати води. Бо як без неї?

...Світає. Йдемо з сином польовою дорогою. Тепло, свіжо. Навкруги хвилюються жита. По боках багряніють маки. Найулюбленіші квіти. Запах лісу вже перемагає аромати поля. Гарно, благодатно. Спомини напливають один за одним. Колись, у дитинстві, такі ранки були настільки буденними, що й не помічалось усієї краси. Зараз це вже схоже на ідилію. Серце щемить: втрачаємо зв’язок з полем, лісом, природою. А без такої прадавньої гармонії людина Сіріє, черствіє. Гірко.

Криничка у видолинку, як завжди, доглянута, обгороджена. Довкіл хиляться від легкого подиху вітру трави. Внизу дзюркоче потічок. На пагорбі височіє дерев’яний хрест із розп’яттям Ісуса, обвитий вінком з барвінку. Все так, як колись. І не так. Бо поруч виблискує дахом до сонця невеличка церква. На власні кошти звели її люди, щоб ще раз засвідчити собі та іншим, що народні звичаї незнищенні, як сам український дух. Так було, так є, так буде.

Велика червона куля сонця випливає із-за лісу і... пірнає у Криничку. Як у дитинстві. Над долиною лунає церковний спів...

Оксана ДРАБЧУК.

(„Світ молоді“, 23 липня 1992р.).

І пелени у високості виколисували світ

З дитинства пам’ять береже спогад. Серед літа, на світанку під Івана Купала, виринувши з такого солодкого дитячого сну, прохолодними росами бігли до Духової Криниці. Поспішали до схід сонця, щоб побачити, як цього дня воно купається у кришталевій її воді, аби напитися натщесерце, щоб дала вона здоров’я і снаги на цілий рік. Хотілося потрапити до неї першим, але так рідко траплялося, бо біля неї були уже люди зблизька і здалека, ті, хто прибув сюди ще звечора, які, уже помолившись, встигли і води попробувати.

Так було колись. З часом під тиском системи свято забувалось, все менше людей прилучалось до таїни криниці Святого Духа.

Та прийшли нові часи, часи відродження національної духовності,

повернення до її витоків. Ще звечора над урочищем Вишновець шугали грозові хмари, а над ранок небо просвітліло, вітер гнав їх до овиду, очищаючи схід сонця. А звідусіль йшли і йшли сюди люди: з Сільця, Єзуполя, Козини, Тязева, Крилоса і з подальших місцевостей. Йшли до Духової Криниці, як колись, щоб, задивившись у її кришталеву воду, побачити схід сонця, щоб помолитись у каплиці, зведеній громадами Єзуполя і Сільця два роки тому, напитись води з підземного джерела, що з прадавніх віків нуртує живою водою.

Йшли пішки, як на прощу, їхали святково нарядженими возами, машинами, а духовні пастирі вели сюди хресні ходи громад з хоругвами і хрестами. 7 липня зранку біля криниці Святого Духа почалась Служба Божа, яку провели священики навколишніх сіл. Після освячення криниці тисячі людей припали до її джерельної води.

А після Служби Божої над урочищем Вишновець зринули мелодії пісень. Великий концерт, в якому взяли участь хорові колективи Сільця, Єзуполя, Козини, вчительські і учнівські ансамблі місцевих шкіл, духовий оркестр з Єзуполя.

Було тут весело і дорослим, і дітям, бажаючі могли пригоститися прохолодними напоями, цукерками, печивом, якими торгували єзупіль- ські кооператори, а запасливі принесли з собою наїдки та напої і, посідавши у затишних куточках урочища, теж святкували Івана Купала. А спричинилися до нього посильною допомогою селянська спілка „Зоря“, міжгосподарське підприємство по виробництву свинини, Сілецька сільська рада.

Озвучували концерт зв’язківці однієї з військових частин Івано-Франківська.

І над цим велелюдним дійством величаво пливли у високості лелеки, ніби гойдаючи на крилах мелодії пісень, благословляючи повернення свята, відродженого громадами довколишніх сіл. А вони думають уже про майбутнє: як загородити потічок, що тече урочищем, щоб створити невелике озерце, побудувати сцену з амфітеатром, як перетворити свято Івана Купала на традиційне свято духовної пісні. Але це все у майбутньому, початок якому зроблено сьогодні.

Богдан ВІВЧАР.
(„Галичина“, 9 липня 1993р.).

Свята вода дарує надію

Початок дня вітали хори птахів і голосні співи півнів. Потім була дорога. Мокра дорога повз поля з пшеницею, вівсом, картоплею. Велика роса, вологе повітря туману і квіти на дорозі: численні ромашки, волошки і поодинокі маки. Це — щорічна дорога до криниці далеко у полі, що серед людей з навколишніх сіл має назву Духова Криниця. За давніми переказами, якраз біля цього джерела невідомо скільки сотень літ тому з'явилась Матір Божа, і саме вода з цього місця допомагала прозріти сліпим дітям. Один чоловік не повірив у цілющість цієї води і засипав криничку гноєм, але попри усі його спроби вода витікала з-під землі. Ніяка сила не в змозі була знищити те, що дарувала сама природа. Люди вірять у те, що вода з цього джерела вдосвіта на Івана Купала, коли у ній купається сонце, набуває цілющих властивостей.

Цю легенду розказав парох села Єзупіль під час Вечірньої, присвяченої Різдву Івана Христителя, з якої і розпочинались нічні чування з 6 на 7 липня біля Духової Криниці. Сюди ввечері прийшли люди, здебільшого з сіл Єзупіль і Сілець. На нічні чування також були запрошені священики з сіл Побережжя і Викторів.

Після Вечірньої була спільна вечеря і концерт, який організувала громада Сільця. У концерті, присвяченому святу Івана Купала, брав участь ансамбль „Світанок" з Сільця, який виконав пісню, написану спеціально до 400-ліття Єзуполя, що розпочиналося цими нічними чуваннями. Це були перші урочистості з низки інших, що відбулися протягом липня і закінчилися на початку серпня.

Протягом купальської ночі з каплички, побудованої в 1991 році на місці колись зруйнованої, лунали молитви і пісні, що прославляли ім'я Господнє. Над ранок, коли вже стало світати, до Духової Криниці почали надходити люди, щоб набрати цілющої води. Дивлячись на те, як жінки, чоловіки і діти вмивали нею обличчя і місця, які найбільше болять, я розуміла, що саме ця вода дарує їм надію на оздоровлення, надію на те, що їхня душа, так само як і тіло, очиститься від болю. Верви- ця до Матері Божої, яку на світанку промовляли діти, знаменувала собою те, що давній звичай, пов'язаний із Духовою Криницею, має продовження.

Різдво Івана Христителя (у народі — свято Івана Купала) у східному християнському світі має давню традицію. Маючи ще язичницьку основу, а саме поклоніння воді, сонцю і вогню, яке не змогла викорінити Церква, нагадує нам, що культура кожного народу — це дивна гармонія минулого і сучасного. Свято Івана Купала завершує сонячний літній цикл, це найбільший вияв сил природи, це період її найкращого розквіту. У цей день

Церква святкує Різдво Івана Христителя, останнього з пророків і першого з апостолів, святого, якому випало охрестити Ісуса Христа, і який своїм героїчним та водночас мученицьким життям і смертю довів вищість віри і любові у житті людини. У проповідях священики, які відправляли Святу Літургію, наголошували на тому, що життя Івана Христителя повинно стати прикладом для всіх, що людське життя основане в першу чергу на вірі, надії і любові до Бога. Освячення води та ікон Гошівської Божої Матері відбулося вже зранку, коли яскраво на небі світило велике колесо сонця, а дощ, який нагадував про себе протягом Святої Літургії, закінчився великою веселкою на небі — знаменням Господньої прихильності.

Галина СОБКО. („Вперед“, 9 липня 1997 р.).

„Де трави схилились, умиті росою..."

Духовна пісня біля Духа Криниці. Ці два поняття споріднені не лише словесно. Минулої неділі вони знайшли своє реальне втілення у святі, яке відбулося неподалік Єзуполя і Сільця в тихому урочищі Вишновець, біля цілющого джерела, з якого сотні літ десятки поколінь черпають життєдайну силу здоров’я і снаги.

Давні перекази, як пише в своєму дослідженні історик і поет Іван Драбчук, „таїною оповили час, коли вперше люди довідались про його *(джерела* — **ред.)** цілющі властивості“. Із покоління до покоління передавала народна традиція розповіді про сліпого юнака, який зцілився, умившись водою з Духової Криниці; про незрячого хлопчика, якого загубили батьки, тікаючи від татарської навали, а він, почувши Голос, дістався до джерела, вмився водою і прозрів, а наступного дня батьки, що вже не сподівалися побачити свою дитину, знайшли її живою і дужою; про купців, які, не доїхавши до Галича, заночували біля джерела, а вдосвіта, з першим промінням сонця, побачили дивовижне сяйво, що променилося від криниці. Дослідники вважають, що люди знали про цілющі властивості Духової Криниці ще з „поганських“, дохристиянських часів, і йшли сюди в день літнього сонцестояння на Купала, котре уже в християнській традиції поєдналося із празником Різдва Івана Христителя.

Відродження давньої традиції, повернення до народної святині співпало із першими кроками незалежної Української держави, хоча і в радянські часи йшли сюди люди з навколишніх сіл, йшли, незважаючи на можливі

неприємності, вчителі і комсомольські активісти, поширювалися усні оповіді про купальські чування біля Духа Криниці.

Кілька років тому взимку виникла ідея проведення заходів районного масштабу біля джерела. „Духовне відродження“ — порожні звуки без коріння, без традиції, без святині. Такою святинею у нас, нарівні з Гоше- вом, Зарваницею, Погонею, Манявським Скитом є Духова Криниця.

Районна влада при підтримці правління цементно-шиферного комбінату, фірми „Інкорд ЛТД“ взялася упорядкувати це місце, обладнати дорогу, провести електроосвітлення і, безумовно, благодатним став задум проведення тут, напередодні Івана Купала, свята духовної пісні.

На запрошення взяти участь у святі відгукнулися тринадцять хорових та вокальних колективів (включаючи й господарів — Єзупільський хор під керівництвом Михайла Парипи, хор та вокальний ансамбль дівчат із Сільця, якими керує Василь Величко): жіночий вокальний ансамбль з Клубівців (керівник Марія Палагіцька), хор церкви Архистратига Михайла з Угринова (керівник Любомир Кузьменко), Лисецький хор під керівництвом священика Василя Федорака, хор Івано-Франківського автобусного парку (керівник Богдан Бойчук), Народний жіночий вокальний ансамбль будинку культури с. Підлісся (керівник — заслужений артист України Роман Лапко), жіночий вокальний ансамбль с. Загвіздя (керівник Анатолій Серемчук), Народний самодіяльний хор „Дзвін“ з Тисмениці (керівник Мирослава Василюк), Народний самодіяльний хор с. Братківці (керівник Микола Олексюк), Народний самодіяльний хор „Дзвін“ с. Ямниця (керівник — заслужений працівник культури України Роман Долчук), Народний самодіяльний чоловічий хор з Бурштина (керівник — заслужений працівник культури України Євген Падучак).

Зранку 5 липня валки машин та автобусів рухалися двома польовими шляхами — від Єзуполя і Сільця — до урочища Вишновець. Небо то хмурилося хмарами, сипало дрібним дощем, то відкривало завісу сонцю. Люди йшли до святині, йшли на прощу біля Духової Криниці, яку відправляли декан Єзупільський УГКЦ Василь Гнатківський та парохи з навколишніх сіл; клякали на вологу землю, йшли до джерела, аби зачерпнути цілющої води.

Власне хорова частина свята тривала більше трьох годин. Відкрила її голова районної ради Романія Постолянюк, зі словами привітання до присутніх звернулися о.-декан В. Гнатківський, голова Тисменицької РДА Р. Ткач, голова Галицької РДА В. Крук, директор обласного центру народної

творчості В. Олексюк. А потім залунала над Вишновцем пісня, яка стала своєрідним гімном свята:

...Духа *Криниця — чиста водиця.*
Душу *мою ти сріблом зціли* Духа
Криниця знову *приснiться,*
Йшли сюди прадіди — підуть сини...

І линув духовний спів, який став прелюдією до Купальської ночі, до світанку 7 липня, коли сонце торкнулося води, і вона, освячена Божим духом, дарувала втіху тим, хто з надією і молитвою доторкнувся до цілющого джерела.

Кажуть, скільки б не черпали воду з Духової Криниці, вона ніколи не міліє, вона невичерпна. А для багатьох саме тут і є джерело світла і натхнення.

Мабуть, трохи дивно звучить сьогодні таке поєднання: економіка і духовність. Про це ми спілкувалися з Валентином Валентієвим, директором фірми „Інкорд“, людиною, яка щиро зацікавлена в тому, аби ніколи не заросла стежина до Духової Криниці.

— Ми, здається, не там шукаємо корінь, першопричину нашого розвитку. Прагнемо грошей і забуваємо про вище, про духовне. А треба, щоб праця мала духовне втілення. Для мене Духова Криниця — це та домінанта, від якої треба починати всю розбудову, це святе місце. Кілька років тому, о третій ночі, я приїхав сюди, зачерпнув цієї води і ніби переступив межу, пройшов освячення. Я цілком підтримую Романа Ткача в його починанні зробити це місце таким, аби до нього йшли звідусіль. Тут має постати церква, і якщо українська влада не знайде іншого духовного, вічного, а не придуманого джерела, нехай приходить сюди.

Ніякі суєтні людські справи, ані війни, ані диктатури не занапастили Духової Криниці — вона споконвіків струменить цілющою водою. Йдімо до неї.

Володимир ЗАНИК.
(„Вперед“, 11 липня 1998 р.).

До Духової Криниці по очищення душ

Свято Духовної пісні, яке щороку відбувається на Тисмениччині поблизу Духової Криниці, на межі Сільця і Єзуполя, вже можна назвати традиційним. Минулої неділі, напередодні купальської ночі та дня святого Івана Христителя, на зеленому майданчику урочища Вишновець, біля каплички, на честь цілющого джерела лунав спів до Бога.

Святкування розпочалося Святою Літургією, яку почергово відправляли парохи Єзуполя і Сільця — отець Ізидор та отець Василь. У своєму напучуванні віруючим, яких у той день чимало зібралося на святому місці біля Духової Криниці, священики говорили не лише про празники, але й про обов'язок доглядати і зберегти чудодійне джерело, адже, починаючи з перших теплих місяців весни і до пізньої осені, сюди зі своїми проханнями та надією на поміч йдуть прочани з усіх куточків нашої області, приїжджають паломники з Тернопільщини, Закарпаття, Чернівецької, Сумської областей, з Київщини. На жаль, каплиця біля Духової Криниці часто буває зачинена, і люди не мають змоги звернутися до Бога у своїй щирій молитві. Тому вирішено, що, починаючи з липня, двері каплиці відчинятимуться щодня о 10 годині ранку, і біля джерела чергуватимуть парафіяни обидвох сіл.

Після Літургії розпочалося пісенне свято. На сцену, влаштовану на майданчику перед каплицею, один за одним піднімалися самодіяльні колективи, а глядачі розташовувалися на схилі урочища, утворивши своєрідний амфітеатр. Поряд із дорослими, посрібленими сивиною старшими хористами, мелодії пісень вдячності Богу та прохань Його заступництва захоплено виводила молодь, віршовані молитви декламували учні молодших класів. Участь у святі Духовної пісні взяли 11 колективів художньої самодіяльності нашого району. Гостями свята, зорганізованого Тисменицькою РДА та районною радою, районним відділом культури, сільською радою і Народним домом Єзуполя, були галичани — хор церкви Різдва Христового міста Галича (керівник Й. Мельницький) та народний самодіяльний хор „Горицвіт“ селища Більшівці (керівник

С. Хомин). Усі колективи — учасники свята — були нагороджені почесними грамотами райдержадміністрації, а також грошовими преміями. До проведення свята доєдналася виїзна торгівля, на лотках якої, окрім прохолоджуючих напоїв, було і міцніше питво. Дехто скористався можливістю відпочити — дим від шашликів піднімався за спинами хористів. Незважаючи на подібні моменти, свято Духовної пісні, яке зібрало в основному глибоко віруючих людей, здається, виправдало очікування організаторів і самих учасників фестивалю.

Зайшовши до каплички, зачерпнувши та напившись води із Духової Криниці, повторюючи разом з усіма присутніми слова молитов, відчувалось, як від щоденної суєтності очищається душа. І справді хотілося співати.

Наталія КУШНІРЕНКО.

(„Вперед“, 9 липня 1999 р.).

Сюди кличе віра

Уже позаду рубіж третього тисячоліття, а Духова Криниця залишається святинею усіх спраглих, що потребують Божої допомоги. Чому знов і знов люди проходять десятки кілометрів, щоб тільки умитися й напитися цілющої водиці? Чим вражає вона тих, хто вперше потрапляє до Кринички? Свіжість повітря, насиченого ароматами поля і лісу, безмежність роздолля і найголовніше — віра. Так, саме вона стимулює нас жити, сподіватися на краще, підштовхує до творіння вічного, до пошуків свого щастя. Але не в матеріальних благах воно, а в радісній усмішці близької тобі людини. Невже, подивившись на таке обличчя, ти не просвітлієш? Коли поряд з тобою хворий хтось із батьків, дітей чи друзів, то ніщо на світі не тішитиме тебе. Тому саме віра у виздоровлення близьких веде людей до Духової Криниці. Адже з її виникненням пов’язано чимало переказів, які прийшли до нас із глибини віків.

Так само багато століть поспіль з усіх усюд ішли до того джерела люди, щоб напитися джерельної водиці, вірячи, що вона оздоровить їх, зцілить. Пізніше священики з навколишніх сіл почали відправляти тут Святу Літургію, а молодь збиралася на нічні чування. Та всьому поклала кінець Друга світова війна. Безбожники, що після неї запанували в Україні, доклали чимало зусиль, щоб знищити святиню: засипали гли- ною, піском, гравієм і навіть перегноєм. Але струмінь води все одно пробивався крізь перешкоди, і на воді разом із променями ранкового сонця з’являвся образ Божої Матері.

Вона була вся в сльозах і благально простягала руки до небес. Розказують, що й тепер з'являлася біля кринички скорботна Діва Марія, і знов Її обличчя засмучене. Люди говорять, що це через наші гріхи, які переповнюють чашу страждань.

Та які б перешкоди не довелося здолати, Криниця живе. Цього року, як і завжди, 7 липня біля неї відбулись святкування Різдва Івана Христи- теля. Вісім священиків на чолі з деканом Єзупільським о. Богданом Ку- рилівим відправили Службу Божу, під час якої чимало прочан відбули тайну Сповіді і прийняли Причастя. Люди, що прибули до Духової Криниці ще звечора, 6 липня, вранці зустріли неймовірний схід сонця. Воно викотилося на небо, а потім тричі пірнуло у Криничку. Скупавшись на плесі води, сонце оповило відблиск у вигляді хреста. Вражені прочани, як після тривалої спеки, припали до джерела, набираючи води і кидаючи срібні монети, щоб знову сюди повернутися.

Після Святкової Літургії відбувся концерт духовної пісні, підготовлений місцевими аматорами.

Ірина СЕРЕДКЖ. („Нова Зоря", число 29-30 за 2001 р.).

Дух святої води і пісні

У тихому мальовничому куточку, на межі сіл Єзупіль та Сілець, б'є невичерпне джерело життєдайної води, яке називається Духова Криниця. Про нього складено багато легенд. Одна з них розповідає, що давно, коли на наш край нападали татари, люди ховалися від них у ровах цього урочища, куди вороги ніколи не добиралися. Але одного разу загін завойовників з'явився дуже близько. Люди кинулися ховатися в ліси. Утікаючи, одна сім'я не помітила, що залишила безпомічного сліпого сина. Татари обминули долину, а хлопчик довго кликав батьків, врешті змучився і заснув.

1 побачив дивний сон. Хтось говорив, аби він дістався до джерела і вмився. Хлопчик прокинувся і почув, що недалеко дзюрчить вода. Підповз до неї, протер водою очі. В очах зробилося сіро, але він, змучений, знову заснув. 1 знову голос сказав хлопцеві промити очі. Той пробудився і ще раз умився холодною водою. Коли ж відкрив їх, то сам не зрозумів, що сталося: він прозрів. Батьки, які повернулися і не надіялися застати дитину живою, побачили її зрячою. Про диво, що сталося, вони всім розповідали. І почали з'їжджатися звідусіль до того джерела люди, щоб набрати чудотворної водиці, помолитися. Ідуть і сьогодні.

Уже стало доброю традицією проводити в цьому надзвичайному місці свято духовної пісні. Цього року до нього готувалися дуже ретельно. Всі заходи здійснювалися під патронатом Тисменицької райдержадмі- ністрації, зокрема її голови Володимира Семеніва та його першого заступника Володимира Єфімчука. Багато спонсорів відгукнулися на пропозицію допомогти упорядкувати святе місце. Це ВАТ „Хутрофірма „Тис- меница“ (Іван Артемович), СП „Тикаферлюкс“ (Богдан Дарчин), ВАТ „Тисменицягаз“ (Євген Секрета), районне дорожнє державне підприємство (Юрій Чорнописький), ВАТ „Івано-Франківськцемент“ (Богдан За- яць), ВАТ „Фірма „Барва“ (Богдан Галюк), Івано-Франківське управління осушних систем і протиповеневих споруд (Володимир Пустовіт), ПКФ „Марс“ (Ігор Безус), ТзОВ „Інтербур“ (Мирослав Білецький), ВКФ „Тис- меницябудгаз“ (Василь Андрусишин), Івано-Франківське обласне державне об’єднання спиртової та горілчаної промисловості „Княгинин“ (Іван Яковець).

Багато ентузіастів, жителів селища залюбки допомагали у впорядкуванні території. Ця робота була організована завдяки голові селищної ради Ганни Кушнір. А саму культурно-мистецьку програму розробив і здійснив районний відділ культури (начальник відділу Олександра Сте- фінко). В ніч із 6 на 7 липня тут відбувалися нічні чування, які проводив Єзупільський деканат Української Греко-Католицької Церкви.

А 7 липня о 10 год. розпочалося свято духовної пісні „Духова Криниця“, в якому взяли участь аматорські колективи сіл Ямниця, Лисець, Марківці, Красилівка, Угринів, Павлівка, Чернїїв, Підлісся, селища Єзу- поля та міста Тисмениці, а також Ірина Лончина у супроводі ансамблю танцю „Міледі“, Христина Ворох, Оксана Катериняк, Тетяна Семочко, Богдан Волосянчук. Не обійшлося свято і без участі хорових колективів з Івано-Франківська, Галича та з Більшівців.

Організатори ще раз переконалися, як потрібні нашим людям такі духовні свята. І допоки б’є ключем невичерпне джерело освяченої Святим Духом води, доти, віримо, не заросте стежина до цього святого місця.

О. ІВАНЕНКО.

(„Галичина“, 11 липня 2002 р.).

Свято з Архиєрейським благословенням

У 2003 році святкування Різдва Івана Христителя біля Духової Криниці, що неподалік Єзуполя і Сільця, пройшло як завжди піднесено і велично. Але мало примітні й особливості.

Напередодні, у неділю, Єзупільський декан УГКЦ о. Богдан Курилів оголосив, що сьомого липня біля Духової Криниці служитиме Єпископ Софрон Мудрий. Це вперше відтоді, як офіційно відновилися урочистості коло цього легендарного джерела, біля Духової Криниці відбулася Архиєрейська Божественна Літургія, вперше високий духовний сановник відвідав цю дивовижну і за красою, і за силою місцину. Іще з вечора десятки прочан прийшли сюди на нічні чування, аби дочекатися кульмінації — освячення води Владикою. Прийшли і старі, і малі. Серед них — 90-літня єзупільчанка Антоніна Матушевська, яка, як і в минулі роки, дісталася до урочища пішки. Сіла на лавці в каплиці з нерозлучною вервичкою в руках.

Традиційне свято духовної пісні, що уже кілька років поспіль проходить на Івана біля Криниці Святого Духа, цього разу відбувалося у неділю пополудні. За задумом організаторів — відділу культури Тисменицьких РДА, Єзупільської селищної ради, Єзупільського деканату УГКЦ — духовний спів мав продовжитися вечірньою відправою, перейти у нічні чування, і, нарешті, завершенням всього стала Божественна Літургія.

Отож, свято розпочалося о 17 годині шостого липня передзвоном мелодійних дзвіночків. Спеціально для відкриття керівник дитячого танцювального колективу „Перлинка“ з Єзуполя Ольга Парєшних підготувала і розробила зі своїми вихованцями хореографічну композицію.

Традиційними учасниками цього свята є хорові та фольклорні колективи з Ямниці, Угринова, Павлівки, Лисця, Братківців, Єзуполя, Сільця, інших сіл. Відрадно, що відроджується самодіяльна творчість у Радчі. Хорова капела з цього села виконала на святі пісню „Через поле України ішла Божа Мати“, слова і мелодію якої придумав 88-річний ветеран культосвітньої ниви Василь Шиптур. Уродженець Радчі художник Федір Майко написав ікону до теми пісні. А виконували пісню разом з дорослими учасниками капели маленькі солістки Марійка Куца та Іринка Вацеба.

Начальник районного відділу культури Олександра Стефінко зауважила, що саме цього року на диво помолодшав вік учасників свята духовної пісні. Це не лише добре відомі виконавці, як от зразковий дитячий хор „Мрія“ під керівництвом Марії Петрусенко, Оксана Карпів, але й численні юні таланти із сіл району.

Велично звучали духовні пісні і у виконанні гостей свята — молодіжного церковного хору „Осанна“ церкви Царя Христа з Івано-Франківська, ансамблю Івано-Франківської теологічної академії.

Володимир ЗАНИК.

(„Вперед“, 11 липня 2003 р.).

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

ПІД ГАЛИЧЕМ СИВИМ...

Під Галичем сивим Є Духа
Святого Криниця.
До неї йдемо,
Щоб душі зцілити свої Струмить
із землі Вже віками її студениця,
Співають їй оди Довкола дзвінкі
солов'ї.

Це місце священне,
Це місце величне і тихе. Довколишній
ліс 1 поля у задумі пшениць.
І стала між ними З хрестом золоченим
церквиця, Щоб наші молитви Звідсіль
понеслися увись.

І що ми попросим душею —
Нам дасться Всевишнім.
Без віри, повірте,
Життя — це пустеля пуста.
1 добре, що є таке місце,
Де каються грішні,
Де є ця водиця —
Проста і водночас свята.

БІЛЯ ДУХОВОЇ КРИНИЦІ

Навіюють на роздуми слова,
0 Боже наш, великий і єдиний.
Хай нині вклониться тобі уся земля
1 кожне серце у земній людині.

Хай день цей рознесе печаль з душі. Дай щастя людям, радості на лиця,
І освяти любов'ю і добром
Всіх, хто прийшов сьогодні до криниці.

Б'є джерело, із надр землі струмить Вода
жива, цілюща, незабутня.
Прийдеш сюди і серце защемить,
Бо із минулого дорога йде в майбутнє.

Від поколінь до поколінь сюди ішли І будуть йти до вічної криниці.
0 Боже, дай нам сили і снаги,
1 віри дай, і хай вона святиться.

СОНЯЧНА ВОДА

Щороку ми приходим на Івана До вічної криниці за селом.
Тоді у росах золотиться ранок І до криниці тулиться теплом.
А варто лиш над нею нам схилитись,
Як зразу туга з серця пропада.
Не випадково славиться криниця —
У цій криниці сонячна вода.

У ній яскраве сонечко, що сходить,
Полоще коси жовто-золоті.

І світ таку мелодію виводить,
Яку ніде не вчуєте в житті.
Вона отак уже віки святиться І часу плин
для неї не біда.
Не випадково славиться криниця —
У цій криниці сонячна вода.

А коли смуток в душу закрадається,
Не вірте, що вас хтось на це прирік...
Умийтеся, і все лихе минеться,
Бо ця водиця — найцінніший лік.
Лиш треба нам думками з небом злитись.
1 зрозуміть, що це від Бога дар —
І ця місцина, і свята криниця,
І ця цілюща сонячна вода.

Іван ДРАБЧУК.

КРИНИЦЯ КЛИЧЕ

У Духа Криниці — цілюща вода,
З давного-давна цілюща.
Кличе до себе вона галичан В світі
великому сущих.

Кажуть, у липні в криниці оцій Сонце
купається зрана.
Промені грають в воді голубій Свято
стрічають Івана.

Дзвінко затьохкає десь соловей,
Пісню його не спинити...
Духа криниця кличе людей,
Духом своїм причастити.

Тетяна ЛІПАТНІКОВА.

Рекламний щит на галицькому гостинці повідомляє про місцерозташування святого джерела

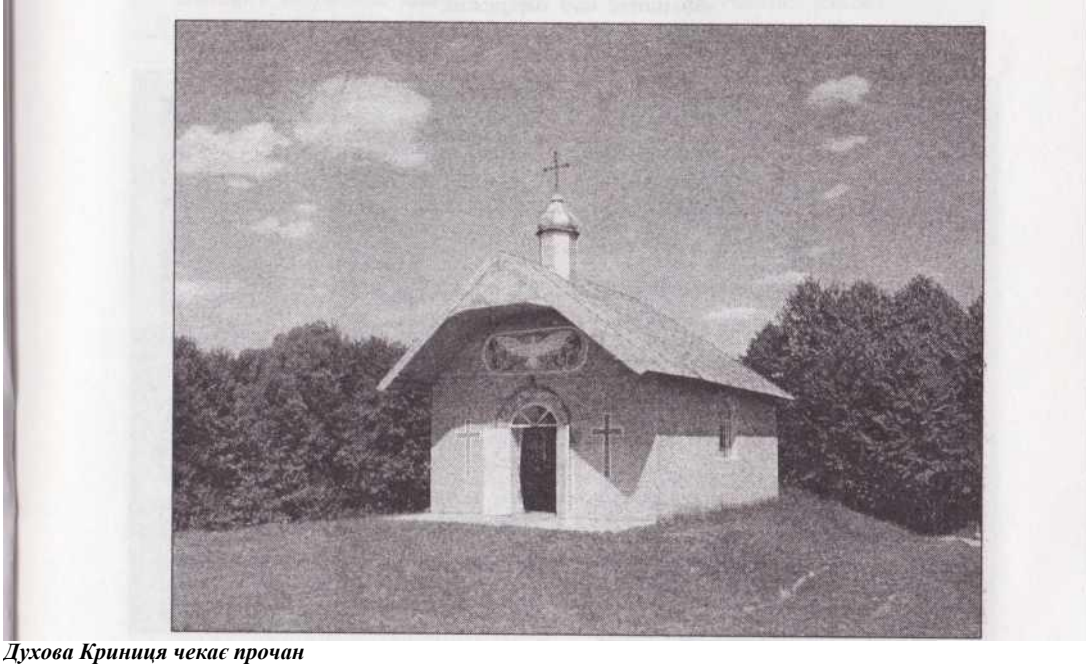

Духова Криниця чекає прочан

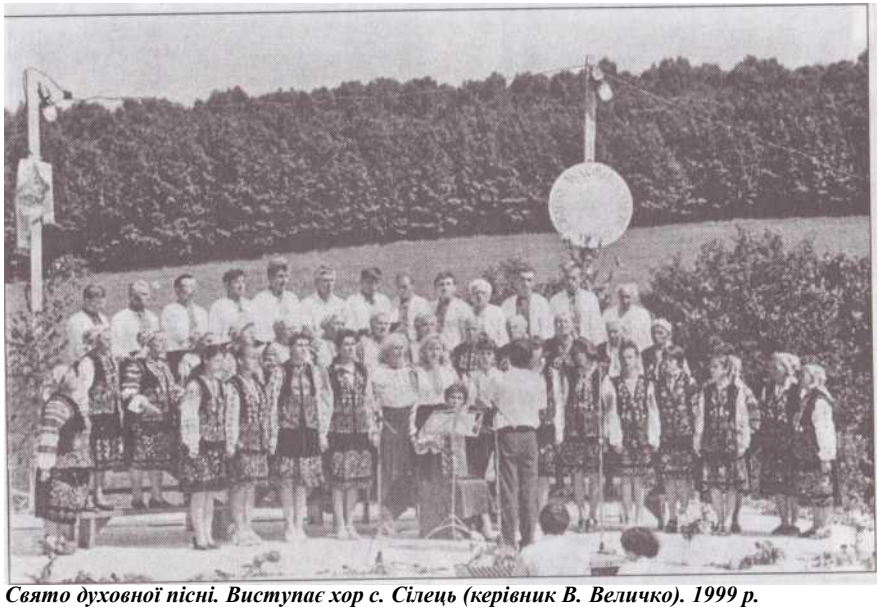

Свято духовної пісні. Виступає хор с. Сілець (керівник В. Величко). 1999 р.

Окропления святою водою. В центрі — о.-декан Б. Курилів

До Духової Криниці завітав Владика Софрон Мудрий. 2003 р.

Правлячий Архиепископ Івано-Франківської Єпархії освячує воду в Духовій Криниці

Дзюрчить водиця

Іздавна Духова Криниця Стоїть у
полі край села.
У ній жива вода іскриться,
Бо там живе душа свята.

Вона у сяйві золотому,
Повчально тихо гомонить,
Щоби добро на світі цьому Не
забували ми творить.

Над нею схилені дерева,
В замрії трави навкруги.
Дзюрчить водиця кришталева,
Що порятує від біди.

І від хвороб вона лікує,
Здоровить немічних й калік.
Над нею сонце торжествує,
Води в ній вистачить на всіх.

Світлана ДЕЙДЕЙ.

КРИНИЦЯ

Привіт тобі, закохана у небо,
Моя кринице в затишку вільшин.
Я знову нахиляюся до тебе І п'ю
цілющий цвіт з твоїх глибин.

Твоїх очей торкаюся вустами,
І прохолода серце обвива.
Повік світить тобі не перестануть
Подяки незахмарені слова.

Тобі отут, під цим високим небом, Живити душі
— вся у цьому суть.

В останню мить прийду колись до тебе, А ти
благослови в останню путь.

ДУХОВА КРИНИЦЯ

Там у полі за горою,
Де стоїть каплиця,
Є з цілющою водою Духова Криниця.

З країв різних, з від усюди За
спасінням линуть До Криниці
тої люди Журавлиним клином.

Йдуть прочани: вбогі й ситі,
Вирвавшись на волю,
Щоби душі ізцілити Від гріхів і болю.

Та водиця не для чарів —
Для добра і миру...
Поклонімся неба дару До
землиці щиро.

Микола РОМАН.

ДО ДУХА КРИНИЦІ ІДІМ

Радіємо нині з чудес,
Що Бог посилає з небес. Послав
цю криницю Й цілющу
водицю,
Із недуг зцілити люд ввесь
З любов'ю до неї ідім,
З криниці води зачерпнім,
Своє тіло вмиймо,
і з вірою пиймо,
І Бог нам поможе усім.

Бо Бог нам усім помагав,
Що тільки Його хто благав.

1 Духа Святого Від Бога живого На
місце оце він зіслав.

О, Боже великий святий,
Ти в Тройці єдиній святій,
Зішли людям миру І
дай нам всім сили В
любові безмежній
своїй.

Пізнати нам світ помагай,
У вірі упасти не дай,
Дай щастя й свободу Усьому народу,
Щоб цвів український наш край.

Записав Йосип КАРПІВ від керівника фольклорного ансамблю „Клубівчанка“ с. Клубівці Марії ПАЛАГІЦЬКОІ. Виконується на мотив пісні „Радіємо нині з чудес“.

Спішу туди, де Духова Криниця,
Де чиста і свята її вода.

Там урочисто б'ють величні дзвони,
Співає все, втішає диво світ.
Тоді-то з серця пропада утома,
І мрія посміхається мені.

Криниця Духа, щастя і любові,
Криниця радості, надії і тепла...
Молитвою зринаю я до Бога У синії
безмежні небеса.

Спасибі, Господи, за цю цілющу воду,
Що з надр землі дзвенить, немов струна,
І зцілення дає побожному народу,
Єдна усіх в молитвах до Творця.

Ірина ВОВЧУК.

* * *

За селищем Єзуполем,
В травах, за горою Стоїть собі
криниченька З водою святою.

І дорослі, і маленькі
Спішать до криниці,
На Івана, на Купала
Набрати водиці.

І послухати легенди,
Що з віків лунають.
Бо про неї і далеко В світі люди
знають.

Марта КУДЛА.

КАРА
(Оповідання)

Служба Божа біля джерела закінчилась. Люди, понабиравши води в глечики, пляшки, хто що мав, помалу гуртами почали розходитися по домівках.

— Тітко Ганно, а ходіть-но з нами! Веселіше буде.

Старша жінка, одягнена по-простому, на відміну від молодиць, котрі її гукали, підійшла до сусідок. Спочатку розмова не клеїлась. Не вельми охоча до балачок Ганна тільки слухала гутірку.

Потроху, переговоривши, здавалося би, на усі теми сільсько го життя, перейшли до обговорення ще свіжої в пам яті події, яка схвилювала усе село.

— Тітко Ганно, а чи не розкажете нам про свого чоловіка." Що з ним сталося отам, біля джерела?

— Та що сталось, от здурів на старість і був покараний за дурість, а ще більше — за невіру в силу Духової Криниці...

... Весна цього року була ранньою. Пробуджена, відпочила за зиму земля парувала під першими, ще несміливими проблисками сонячного проміння, що ледве пробивалось крізь важку завісу хмар. Той ранок був таким, як і інші. Та все ж таки чимось він відрізнявся. Навіть вітер шелестів якось, сумовито. У повітрі, як перед великою бурею, зависла тиша. І серед тієї тиші якось зовсім недоречно почулося скрипіння воза.

Поряд із возом, доверху навантаженим гноєм, поволі йшов нестарий іще чоловік. Солом’яний бриль прикривав густу кучму чорного волосся, в якій ледь помітними ниточками засіялась сивина. Глибоко посаджені очі, чоло в зморшках робили його на вигляд старшим, ніж він був насправді.

Як і кожен добрий газда, старався Петро Подолян (так звали чоловіка) рано угноїти ниву, виорати. Тому і виїхав сьогодні з дому. Поле було далеченько від села, під Лазами. Коли Петро проїжджав повз Духову Криницю, то його увагу привернула незвичайна картина: якийсь лелека, напевно з тих, що недавно

прилетіли, походжав біля джерела. Що його там зацікавило? Петро зупинив коней і почав придивлятись.

1 раптом... у Подоляна люто стиснулись кулаки. „То оце джерело таке святе? От тобі і Духова Криниця, от тобі і цілюща вода! Та воно ж нічим не краще від звичайнісінького болота!“ Такі думки блискавично майнули в його голові. Вдивляючись у джерело, він побачив витрішкувате, банькате, надзвичайно велике і від того ще бридкіше жабисько, яке, скориставшись тим, що лелека відлетів, пробувало вибратися на берег. Проте,.побачивши чоловіка, знову пірнуло на дно.

Такого Петро стерпіти не зміг. Підбігши до воза, він схопив повні тралі гною і зі злості жбурнув у криницю. „Хай тепер п’ють, хто ще вірить у казочку про Духову Криницю“, — із зловтіхою подумав він. Коли гній помалу осів на дно, він оглянувся, витер піт з чола, і плюнувши, пішов до воза. Над джерелом, наче засуджуючи його вчинок, кружляв лелека...

Ніколи в хаті Подолянів не знали, що таке хвороби. Дітей у них не було, а самого Петра і його дружину обминали болячки. Тому й не могла зрозуміти Ганна, що сталося з чоловіком. Як приїхав вчо- ра з поля, так наче підкосило його, не може й рукою ворухнути і ледве ходить. Скільки не розпитувала — мовчить, зціпивши зуби.

Коли Ганна запитала, чи кликати бабу-знахарку, щоб та якось лікувала його, Петро заперечливо похитав головою. Зовсім збита з пантелику жінка не знала, що й робити. Вона поїла хворого різними чаями, а той не відмовлявся від її ліків, але нічого не хотів відповідати на жінчині запитання. Врешті-решт, вкрай змучена Ганна впала на лаву і непомітно заснула.

1 сниться їй, що йде вона по дорозі і плаче. Раптом чує, хтось питає: „Чого плачеш, жінко?“ Вона оглянулась, а позаду неї стоїть старий, весь у білому дід. „Та от заслаб чоловік, і я не знаю, що з ним, а сам він сказати не хоче“. Дід тоді зник, а Ганна раптом опинилася біля Духової Криниці. З джерела текла чорна, брудна вода, а над ним сиділа бридка жаба і витріщувала свої банькаті очі на жінку, наче хотіла злякати її.

„Коли в джерелі знову потече чиста вода, тоді й одужає твій чоловік“, — знову почула голос позаду. Та, обернувшись, вона не побачила нікого. Тільки високо в небі ширяв лелека...

Пробудившись, вона схопилась і підійшла до чоловіка. Той спав. „Петре, Петре, що ти там накоїв?“ — зітхнувши, жінка пішла запрягати коней. Спочатку думала їхати сама, але ж лячно їй одній їхати до Лазів. Тому й вирішила взяти Петра: як-не-як обом безпечніше, хоча, що він тепер вартий? Як усе було готове, вона, не кажучи ні слова, стягнула Петра з ліжка і

промовила: „Ідемо!“ На німе запитання чоловіка розповіла про свій сон. Петро час від часу мінився на обличчі, а насамкінець винувато схилив голову.

Уже було далеко за північ, коли віз Подолянів приїхав до Духової Криниці. Ганна зразу підійшла до джерела. їй здалось, що продовжується сон. Чорна вода текла біля її ніг. Перехрестившись та промовивши молитву, вона приступила до роботи. Відром черпала воду, а потім руками з дна вигрібала гній. Позаду почувся шелест трави. То підповзав Петро. Ставши навколішки біля криниці, він почав однією рукою допомагати дружині. Води в криниці ставало все менше, і це додавало завзяття до праці. Потім Ганна пішла до потічка, що тік поруч, принесла на руках кілька плескатих каменів і вистелила ними дно криниці. По них жваво побігла чиста вода і криниця поступово наповнювалась нею. Як води найшло більше половини, Петро напився з криниці і випрямився на весь зріст. Радість звільнення від хвороби охопила його.

А навколо світало. Ранок ще був десь далеко на сході, та уже були помітні його перші ознаки. Сірів обрій, лунали пісні перших птахів, відганяючи темряву. Навіть дерева, які вночі загрожували своїми чорними, кістлявими як у мерця руками, зараз лагідно простягали своє віття. Народжувався новий день і нове життя. Коли подружжя Подолянів трохи від’їхало від Духової Криниці, над ними прошумів лелека, несучи в дзьобі здоровенну жабу...

... Ганна закінчила розповідь. Кілька хвилин усі мовчки роздумували над почутим. Потім одна з жінок, зітхнувши і поправивши в кошику глечик з водою, висловила вголос думку, яка в усіх була зараз на умі:

— Так, джерело святе.

Мовчки кивнувши головою, Ганна разом із сусідкою повернула у свою вуличку. Решта жінок дивилися їм услід.

Володимир ПОЛОВСЬКИЙ, призер обласного конкурсу
„Україна молода“.
смт. Єзупіль.

КРИНИЦЯ СПОДІВАНЬ
(Оповідання)

Сонце вже почало опускатися за стіну лісу, коли Зореслава вирішила піти до криниці. Думка про неї вже багато днів не давала їй спокою.

Ось уже скоро буде рік, як покохала дівчина Добромира, сусідського хлопця, з яким разом і росли, і по гриби, по ягоди разом ходили, в поле, на

сіножаті. Вона не сподівалася, не думала, що почуття ці виявляться настільки сильними і міцними. Вони охопили всю її душу і не давали спокою ні вдень, ні вночі.

Всі в селі були про неї гарної думки, бо добра, батька й матір шанує, та й робота, за яку б не взялась, так і горить в неї. А як на коні їздила! Рідко хто з хлопців міг так промчати на неосідланому коні, як Зореслава. Не одна дівчина, та навіть і хлопець, із захопленням проводжали поглядом її тонку і зграбну постать. Та тільки й недоліку було в дівчини, що не зовсім красиве обличчя мала, ще й з веснянками. Можливо, через це і не заглядався на неї парубок? Він же сам он який красень.

До того вже далекого травневого недільного ранку вони обоє постійно зустрічалися, годинами могли розмовляти. А відколи випадково побачив її голою, коли купалася в ранковій росі, то обминає її не десятою, а сотою дорогою. Хіба в тому її вина, що з лиця її не можна краси пити?

З такими думками прямувала Зореслава до Духової Криниці, до її чистої і цілющої води. Може, станеться диво, і вода допоможе їй? Он Улитина дитина стала здоровою, всі чиряки з тіла пощезали, як тільки вмилася водою з криниці. Щось же є у ній! А в баби, старої Завидихи, вже цілий рік стоїть закритою в пляшці і не затхнулася. Хіба така, звичайна вода, збереглася б?

Ось уже і Духова Криниця. Хтось із хороших людей обгородив и, обкопав, почистив. Дівчина підійшла ближче і зупинилася. Вона хвилювалася і разом з тим відчувала в душі спокій. Постоявши так мить, подивившись на сонце, що кидало свої відблиски на воду, Зореслава підійшла ближче.

„О, чиста джерельна водице! 1 ти, сонце! До вас я звертаю $_{C}$оОЇ думки, бо прагну щастя і краси, любові! Омий моє обличчя СоОЄЮ святою водою, кринице, а ти, ясне сонце, попести його $_{C}$оОЇм теплим і ніжним промінням! А ти, ласкавий вечоре, подаруй мені тихий шепіт коханого Добромира“.

З цими словами Зореслава нахилилася над водою, зачерпнула її у долоні, відступила на крок, а потім помила нею своє обличчя. Повторивши це ще два рази, дівчина підставила свою голівку легкому, майже непомітному вітерцеві, звертаючи погляд до сонця.

В ці хвилини, сама того не відаючи, Зореслава була надзвичайно красивою. Шовкове розпущене волосся напрочуд гарно виділяло обличчя, чисте і прекрасне. А її ледь розкосі темні очі! Коли б у цю мить заглянув хто в них, то повік не зміг би збагнути того внутрішнього світла, тієї доброти, що струменіла з них.

Раптом дівчина відчула позаду себе чиєсь гаряче дихання і злякано

обернулася. Від хвилювання, здивування, відчаю, страву, а разом з тим і радості, не могла вимовити і слова. Перед нею стояв Добромир. Він теж хвилювася. І разом з ним хвилювалися його сині-сині очі, кучеряве біле волосся.

— Зореславо...

З цим словом він приступив ближче до дівчини, взяв її за руки.

— Зореславо! Зірко моя! Ти красива, як ніколи. Твій голос, твоє шовкове волосся, очі. Наймилішими для мене є оці веснянки, які подарувала тобі сама весна.

Хлопець ніжно торкнувся її обличчя.

— Я не можу забути тебе від того часу, як побачив вранці, коли ти купалася в росі. Весь цей час ти була для мене далекою і недосяжною, я боявся твоєї відмови. І сьогодні я йшов назирці за тобою... Зореславо... Коли б я знав...

... На небі народилася перша зірка. І разом з нею народилося, зросло і зміцніло велике і палке почуття. І тихо усміхався з неба місяць, під його сяйвом виблискувала вода у Духовій Криниці, біля якої знайшли своє щастя двоє закоханих.

Марія ПАРКУЛАБ.

ВОДА ІЗ СВЯТОЇ КРИНИЦІ (За народним переказом)

Звістка про прибуття посла від хана Могучія з короткою вимогою „Дай Галич!“ застала галицького князя Данила у Дорогів- ську. Засумував він з цього приводу, бо землі своєї не укріпив, а віддавати її чужинцям не хотів. Порадившись з братом Василько м, вирішив їхати до Батия.

Перед далекою дорогою забажав князь повернути до старого Галича, що перед цим зазнав великих руйнувань, хотів вклонитись гробу батька свого і помолитись у храмі Богородиці, поруйнованому завойовниками, який, однак, піднімався ще над Крилоською горою.

Навідатись у Галич Данила змусила ще одна обставина: він обов’язково хотів побувати в одному місці, яке знаходилось недалеко від його столиці. До наступного ранку в Галичі він не добув. Вночі наказав сідлати коней і вирушати, щоб зустріти схід сонця біля Духової Криниці. Думка про це місце запала в душу князю від того дня, коли вирішив їхати за Ітиль-ріку. Ще коли він правив у Галичі, довідався від купців, що вони ніколи перед далекою дорогою не минають цього святого джерела. Освячення його водою віщувало щасливу дорогу і повернення додому, було захистом від усяких пригод і

небезпек...

Прохолодним осіннім ранком свита з князем на чолі, проминувши чешибіський ліс, виїхала на поляну. Перед очима розкинулась широка долина, а на горбі з ранкового туману проглядали уцілілі споруди невеликого монастиря. З'їхавши вниз второваною дорогою і минувши невеликий потік, усі зупинились у неглибокому придолинку. Данило зліз з коня і сам попрямував до криниці. Нахилився над джерелом, зачерпнув води і задумався. Потім тихо розпочав молитву. Але молився не тими завченими словами молитов, а словами, які самі народжувалися в його душі у цій хвилі.

По молитві князь звів очі до неба і промовив: „Поможи, Боже". Саме в той час обрій почав яскравіти, а через кілька хвилин на небо викотилась яскрава червона куля. У той же час, як світом ковзнули перші промені сонця, сонну тишу галицької околиці розір

вали звуки дзвонів. То монахи Іванівського монастиря в такий спо сіб зустрічали схід сонця. Ця традиція існувала ще з давніх-давен.

Князь згадав, що ще ?а часів Осмомисла тут збирались язичники, і він наказав побудувати біля Духової Криниці монастир, щоб навернути їх до нової віри. Данило ще багато усього тут передумав би, бо відчув, як полегшало на душі. „1 справді вода очищає душу“, — подумав він і ще раз пригубив джерелиці. Знав князь і те, що після ранкової молитви чорноризці прийдуть молитися до джерела, що теж було обов'язковим за їхнім статутом. Напевно, князь не бажав привертати цією поїздкою надмірної уваги, бо просто хотів побувати тут наодинці. Проте, їдучи в Орду, не обійшов увагою цей монастир. Зі своєї скарбниці князь виділив чималу суму на його відбудову і замовив Службу Божу за себе і супроводжуючих. Він не хотів, щоб дорога до святого місця заросла травою забуття.

Люди, що супроводжували князя, чекали. Вони бачили, як той молився, як над чимось розмірковував. Тепер він іде до них.

Коли підійшов до коня, люди самі поспішили до джерела, щоб напитися святої

мали наповнити водою. Напившись води і змовивши молитви, люди поспішили за князем, який вів коня на гору. На пагорбі він зупинився, зачекав супроводжуючих і всі разом рушили звивистою дорогою до Дністра.

Далі був Київ і молитва у храмі Архистратига Михаїла Виду- бицького монастиря, Переяслав, довга дорога степами і двадця тип'ятиденне перебування в Орді.

Як знаємо, перебування у ставці Батия для руських князів було небезпечним. Ярослава Всеволодовича, князя суздальського, монголи отруїли, Михайла Всеволодовича, князя чернігівського, який не поклонився кущу, з його боярином Федором ножами закололи, ще інші князі в сутичках убиті були.

А Данилові пощастило. Можливо тому, що кожного ранку і ввечері пив він воду з Духової Криниці, давав її тим, хто був з ним.

Пройшов він пекло татарське і вернувся додому, де його зустріли брат Василько і сини. І радість була велика в Галицькій землі, що повернувся її правитель живий і здоровий та ще з правом володіти нею до смерті.

Бян ТОРГИ ПУК.

води. Четверо слуг несли дві великі корчаги, які

Т

Розділ IV

КРАСА І ТАЄМНИЧІСТЬ ДУХОВОЇ КРИНИЦІ

З роздумів біля святого джерела

Кожного року Духову Криницю відвідує велика кількість прочан не тільки з України, але й з-за її меж.

Вигідне розташування святого джерела (недалеко траси Івано-Франківськ — Львів) приваблює сюди щоденно багатьох відвідувачів. До цього святого місця тепер повертають майже усі туристичні автобуси, що ідуть на екскурсії до Національного заповідника „Давній Галич“. Зрештою, в цьому немає нічого дивного, адже Духова Криниця — це околиця княжої столиці, і саме біля неї, як уже знають читачі, міг стояти літописний Іванівський монастир.

І хоч тут не збереглось історичних пам’яток, ця місцевість особлива Саме тут із надр землі б’є чудотворне джерело, що своєю цілющою водою і надзвичайною силою притягує людей звідусіль. Хто пішки, хто на велосипедах, автомобілях чи автобусах поспішає сюди, щоб зачер пнути джерелиці, щоб наодинці побути з Богом.

А Він, вислухавши людські молитви, подасть їм зцілення через осип чену Ним воду.

У Святому Письмі вода часто виступає символом Духа Господі їм я <>, здатного перетворити пустелю у квітучий сад, а народ безбожі ий у правдивий Божий народ. І, можливо, тому називають цю криниі їм. Ймо і ням третьої особи Пресвятої Трійці, і, може, саме цьому місцю судимі и и здійснити велику місію, щоб ми усі стали справді побожним народим Адже саме тут струмить джерело води святої, води цілющої, яки ОЖИВ ляє нас Духом Святим.

Буваючи біля Духової Криниці, з цікавістю переглядаю іаііи< и про чан, які тут побували. Нерідко і сам беруся за перо, бо пережитім у

М

І

місцевій церковці надзвичайне відчуття присутності Бога. Багато лю-
-ой вірить, що Дух Святий сходить на кожного, хто молиться тут, у ■ іьому справжньому куточку раю на нашій багатостраждальній Україні. І це не може не захоплювати.

У численних відгуках людей — слова подяки Богові, Матері Божій, Ісусові Христові та всім святим, зафіксовані впродовж кількох останніх років. Окремі з них подаємо нижче.

* * *

„У цьому місці дійсно відчувається якась природна легкість. Тут дуже сприятливе місце для спілкування людей з нашим небесним Творцем

Прочанин з м. Рогатин.

* * *

„Ми з Ямниці. Цього року приїхали вперше, а минулого були тут шість разів. Сюди кличе нас сам Господь Бог. Ми хочемо, щоб частіше тут були відпусти. Після відвідування цього місця ми дістаємо приплив енергії, сили та сильнішу віру".

Дмитро Заліський і Тарас Петраш.

* * *

„Ми з Волині. Нам тут дуже сподобалося. Потрібно тільки обладнати криницю і знайти спосіб набирання води, щоб не полоскати руки у святій воді".

Любов Пінь і Євген Міщук.

* * *

„Тут справді Свята Земля. Велика енергетика світла і Божої ласки. Сюди прибувають наші далекі предки, щоб поглянути на своїх недбалих нащадків. Але вірять, що Дух наш переможе і „Слава " буде щоденно співатися тут гідними нащадками".

Анна Римарук, автор книги „Уроки любові".

* * *

„Ніколи раніше тут не були, про це місце дізналися з газети „Експрес . Віримо в цілющу силу води, в те, що вона допоможе і зцілить наші душі й тіла. Побажання: зробити скарбницю, куди можна пожертвувати гроші. На святому місці повинен стояти монастир і мають бути відновлені всі традиції".

Прочанин з м. Львів.

* * *

„Тут побували працівники однієї з Івано-Франківських фірм. Деякі з нас регулярно відвідують це святе місце. Особисто я вважаю (прізвище, на жаль, не вказано — І.Д.), що тут гарне місце для монастиря. Думаю, що знайшлося б багато людей, які матеріально підтримали б його будівництво. Головне, щоб були люди, які захотіли б стати братами чи сестрами в цім монастирі і постійно тут перебувати".

»»Я ніколи не бачив місця, прекраснішого за це. Тут найкраще відчуваєш свою єдність з Отцем нашим небесним. Нема нікого — тільки ти і твій Бог. Це неймовірно! Кожна молитва така особлива.

Я вірю, що збудеться все, про що я молився. Я знаю це.

З нами Бог навіки!“

Андрій Кашецький.

* * *

»Правду кажуть, що коли побуваєш тут один раз, то неодмінно повернешся. Так і сталося. Свій час тепер я часто проводжу тут, в найкращому райському куточку нашої України. Тут черпаю силу, тут є віра, тут є все, що мені потрібно, і найбільше — Божа любов. Дякую Тобі, Господи, за все: за ласку, за опіку, за хороших друзів, що оточують мене. Я вірю, що сьогодні, як і завтра, коли йтиму звідси, понесу з собою багато радості й любові“.

Надія Мойсишин, с. Побережжя.

* * *

„З нетерпінням чекали того дня, щоб відвідати це святе місце, вихованці чотирьох недільних шкіл сіл Тустань, Клузів, Маринопіль, Довге, і з великим трепетом душі з єднались тут у молитві, піснях, щоб прославити, подякувати та переблагати Бога за все. Ми твердо віримо, що з часом тут значно зросте кількість паломників і будуть відбуватися великі прощі. А свята водиця буде робити великі чудеса, зцілюючи і допомагаючи всім немічним і потребуючим “.

Від вихованців катехитичних шкіл — с. Надія, о. Роман.

* * *

»Святе місце Духової Криниці очищає душу, просвітлює розум, робить людину багатшою духовно, милосердною і доброю. Хай вічно святиться ім’я Бога, Матері Божої) Святого Духа!

Низький уклін людям, які доклали і докладають багато зусиль для відродження цієї святині“.

Викладачі Прикарпатського університету

Лесюк М. П., Василевич Г. Я.

* * *

„ Оздоровлюєшся тілом і душею, коли припадаєш спрагло до цілющої джерельної води, — тоді тебе огортає радість спілкування з Всевишнім. І щира молитва творить диво.

Всевишній Боже, просимо всі Твоєї помочі і підтримки у важкі хвилини життя, дякуємо Тобі за всі Твої ласки“.

Марія ЧуйкОу с. Єзупіль.

***

„Минув восьмий рік, як я відвідую Духову Криницю на свято Івана, інколи приїжджаю у будні, щоб набрати цілющої водиці, якої кожного ранку випиваю по склянці, промиваю очі.

Дякую Богові, Пречистій Діві Марії та Ісусові Христові, що допоміг відновити це святе місце. Цілюща водиця скріплює моє здоров я, додає сил і наснаги. Хотілось би, щоб побільше людей, особливо молоді, відвідувало це старовинне святе місце, молимось за

нашу знедолену матінку Україну, щоб їхні серця і душі завжди були такі чисті, як цілюща водиця з Духової Криниці".

Василь Момот$_у$ м. Івано-Франківськ.

* * *

„Зачерпнули снаги з вічного джерела, що сягає своїми витоками у глибину віків. Дай нам, Боже, сили — чистої і живильної, як ця вода, для подолання труднощів, як особистих, так і державних. І об'єднай нас навколо себе".

Письменник Василь Добрянський.

* * *

„Велика радість побувати на цьому величному місці, де чути було голос Духа Святого, милосердя Отця Небесного. Я радів особисто зі своїми дітьми, внуками, всією родиною, коли відбувалась тут відправа, де люди славили Господа Бога, величали Матінку Божу, всіх Святих.

Це місце особливе. Побувавши тут один раз — завжди тягне сюди знову. Ще і ще хочеться бути тут".

Автор невідомий.

* * *

„Я знову тут — і це прекрасно. Відчуваю знову цю неповторну легкість при молитві, близькість до мого Отця Небесного. Таке відчуття, що це місце просто ближче до неба, до Бога".

Андрій Кашецький, м. Івано-Франківськ.

* * *

„ Тут душа відпочиває від людської наповнюється великою і чис

тою енергією на творення добра.

Тут Дух Святий сходить на кожного, хто звертається до Бога у молитві, адже Бог любить усіх: і праведників, і грішних, яким відпускає гріхи через освячену воду Духової Криниці.

Хотілося б, щоб тут постійно відбувались Служби Божі і Молебні. З цією метою варто заснувати невелику чернечу обитель, яка цілком могла б утримуватись на пожертвування прочан, що їдуть сюди звідусіль".

Прочанин Іван ГЬрощук.

* * *

„ Драмгурток „Ангелятко" юних парафіян церкви Матері Божої Неустан

ної Помочі з міста Івано-Франківська уже вдруге відвідав Криницю Святого Духа. Це місце стало улюбленим для паломництва наших дітей. Щиро вдячні всім тим, хто опікується цією святинею. Просимо Бога про ласки і благодаті для нашої молоді".

* * *

„Дякую Тобі, Господи, що даєш мені сили і бажання приходити сюди кожен раз. Тут я черпаю духовну силу, тут я знаходжу душевний спокій. Кожен раз, коли

приходжу сюди, маю з собою багато різних питань і завжди знаходжу відповіді, після чого панує в душі моїй мирна Господня благодать".

Надія Мойсиuіін.

***

" Господи, Ісусе Христе, храни нашу землю. Діво Маріє, Мати Божа, хай наші серця линуть до Тебе. А ця свята вода буде вічним символом єднання нас із вищим одухотвореним єством".

*Прочани з смт.Локачі Волинської області ****

"Духова Криниця наш духовний центр, який ніби повертає в минуле, але всією своєю сутністю спрямований у майбутнє. Свята вода цього джерела прокладає дорогу всім - хворим і здоровим, молодим і літнім — у духовне майбуття нашого народу".

Викладачі та студенти Львівського Національного університету ім./.Франка.

* * *

„Ми щасливі, що відвідали це святе місце. Ми були вражені його красою і таємничістю. Віримо, що свята вода з Духової Криниці допоможе нам у наших потребах".

Родина ПилявськиХу м. НовояворівсьКу Львівська область.

* * *

„Сьогодні ми відвідали це чудодійне і святе місце нашої області. Перебуваючи тут, відчули теплоту, ніжність і щирість. У нашій пам'яті ця Криничка залишається назавжди, бо її вода освятила наші душі, очистила думки, допомогла знайти впевненість і віру в майбутнє. Нам, людям, потрібно частіше відвідувати такі святіші і ніколи не забувати, а, навпаки, прославляти Господа Бога. Адже ми знаємоу що Він любить нас і завжди поряд з нами'.

Сім'я Паньків.

* * *

„Біля Духової Криниці я не вперше. Тому завждиу коли маю змогуу приходжу в це святе місце. Воно вабить своєю красою. Коли п'ю цю священну воду, то ніби відчуваю присутність Святого Духа. Тут я знаходжу свій душевний спокій, знаходжу розраду і зміцнюю свою віру в Бога. Прийдіть і ви до цього святого місця набратися сили, здоров'я, а головне - зміцнити свою віру[1]".

Лілія з Хмельницького.

* * *

„Дуже раді і щасливі, що це святе місце оберігається людською турботою і любов'ю. Ми приїхали сюди вдруге, бо підсвідомо зрозуміли, що вода з цього святого джерела дає нам надію вижити і зберегти себе на цій землі. Хай ніколи не залишить нас Бог, а ми подаруємо Йому свою любов".

Сім'я ГЬловач з Луцька.

* * *

„Щиро вдячні Всевишньому за те, що спровадив нас сьогодні до цього святого місця.

Ми вперше знаходимось на такій святій землі. Справді райський куточок. Здається, що сам Святий Дух витає над нами. Будемо молитися за тих людей, які посприяли будівництву каплички і відновленню джерела

Сім'я Лабінських. с. Ожидів Буського району Львівської області.

* * *

„Вдячна Богові і людям, які шанобливо обходять це святе місце, де я отримала полегшення для душі і надію на розв язання своїх проблем. З радістю повертаюся додому і буду ширити славу про це святе місце".

Надія, вчитель, с. Бовшів Галицького району.

* * *

„Сьогодні, 15 серпня 2000 року, родина Король зі Львова випадково відвідала це святе місце. Але нам здається, що випадкового в житті немає нічого. Адже це сила Господня спрямувала нас сюди помолитися за мир і спокій на нашій землі, за наших дітей — наше майбутнє".

* * *

„23 серпня 2000 року. Іду до Унева пішки з Яремчі. Але побачила такий напис про святу криницю (на галицькім гостинці - І.Д.) - повертаю. О, яке тут чудо! Яка церковця і криничка з джерельною святою водою. Дякую всім отцям і всім людям, іцо зберегли для нас цей Божий дар. Тут я вперше, але відтепер всім буду розказувати про цілюще джерело. Набравшись тут сили, іду далі. Всім-всімбажаю благодаті".

В. Панько, м. Яремна.

* * *

„Сьогодні, 28 серпня, на свято Успіння Приснодіви Марії, ми, жителі с. Колодіївка Тисменицького району, приїхали на це святе місце. Щиро вдячні усім добріш людям, що підтримують його у гарному стані. Нехай Господь допоможе в майбутньому збудувати монастир в цьому благословенному місці, щоб ще більше людей з'їжджалося і приходило по святу водицю".

Сім'я Дзеньків.

* * *

„ Ми побували біля Криниці Святого Духа, де багато років тому з'явилася Матір Божа. Просимо Господа Бога, Ісуса Христа і Богородицю зцілити нас".

Паломники з м. Бурштина.

* **

„Я дуже вражений почуттями, які виникли у мене під час перебування біля Духової Криниці, на місці, яке подарував Всевишній. Помолившись і подякувавши Богові за всі Його земні блага, попивши цілющої водиці, ти наодинці робиш звіт за свої прожиті літа. Один на один з Богом! Так, ніби Святий Дух являється і промовляє до тебе: „Згадай, чи все ти робив за велінням Божим? Чи виконував Його заповіді? " І ти в думках перемандровуєш своїм життєвим шляхом, знаходиш у ньому безліч промахів і сам в цій церковці оцінюєш своє життя.

Так, біля Духової Криниці повинен побувати кожен, бо рідко коли у нашому житті випадає така хвилина для обрахунку совісті.

Залишаючи запис у „Книзі відгуків", що зберігається в церковці, в мене виникла думка назвати її „Книгою відгуків і побажань", бо ще багато-багато потрібно зробити для облагородження цього святого місця, і корисно було б дізнатись, що з цього приводу думають прочани, які їдуть сюди з усіх усюд.

У моїй уяві, наприклад, бачиться це святе місце, обведене живоплотом по контуру з оригінальною брамою-аркою. З криниці повинна бути виведена труба з нержавіючої сталі - для зручності набирання води. Але насамперед потрібно відремонтувати дорогу, щоб навіть у негоду людям зручно було добиратися до цього святого місця.

Скільки людей - стільки і пропозицій. Вибравши найоригінальніші, ми облагородимо цю осяяну Духом Святим місцину. І з різних куточків України йтимуть до Криниці Святого Духа, щоб напитися водиці, умитися нею і… прозріти. Прозріти, в першу чергу, духовно.

Михайло Масюрняк, смт.Єзупіль.

Факти оздоровлення цілющою водою

Перегорнувши наступну сторінку нашої книжки і прочитавши підзаголовок цього розділу, читачі, напевне, найперше пригадають перекази з якими познайомилися на початку видання.

Проте не тільки в народній пам'яті збереглися відомості про лікувальні властивості води з криниці Святого Духа. За останні роки нам вдалося зібрати і записати чимало розповідей про зцілення людей. Зрозуміло, що зафіксовані не всі факти, бо належного обліку ніхто не проводив. Але навіть наведені нижче засвідчують, що це місце потрібне людям, і церковна влада повинна приділити йому більшу увагу. Ось деякі з них.

* * *

„Гарне тут місце і чудова водичка, яка своїми лікувальними властивостями творить чуда. Я на собі переконався, коли мав хворе горло (звукові зв'язки). Завдяки вживанню святої водички я вилікував себе .

Петро Олійник, с. Сілець.

* * *

„Відвідую це святе місце вже рік. Вода дуже помічна (особисто я вилікувався від захворювання горла). Тим людям, яким я давав цю воду, вона допомогла. Ці люди віруючі. Хотілося б, щоб відбудували тут монастир, щоб були відправи, був розклад Богослужень, щоб робили паломництво до цього святого місця".

Володимир Феденько, м. Івано-Франківськ.

* * *

„Я, Еллі Андрій Петрович, 1939 року народження, мав відкладення солей на ступнях ніг протягом трьох років. Якими лікарствами не лікувався, нічого не допомагало, доки не попробував у 1995 році води з Духової Криниці. Протягом двох тижнів я обтирав нею ноги. Спочатку щось ніби гріло, а потім стягувало шкіру. Так я ".

с. Тязів Тисменицького р-ну.

* * *

„Ми із Жидачева Львівської області. Почули, що є така каплиця і тут є криниця, а в ній джерельна помічна вода. Ми були уже один раз, взяли воду і повірили, що вода помагає. Мене боліли очі, я промила їх водою і виздоровіла. Тому й приїхали другий раз набрати води, бо вдома велика сім я і більшість – хворі. Будемо пити воду і вірити, що вона нам допоможе".

* * *

„Кожного дня люди поспішають сюди, щоб набрати води. І скільки б не черпали, вода завжди залишається на одному рівні... Запаслася водою з криниці Святого Духа і я. Привезла у Львів, а вона за два місяці не змінила свого смаку, не зіпсувалася. Коли у мене заболіла голова, я змочила тою водою чоло. Невдовзі все мов проясніло".

Ольга Єжижанська, кореспондент газети „Експрес“.

* * *

„Хто не знає Духової Криниці, що знаходиться між селами Єзупіль і Сілець Тисменицького району? З усієї України, з-за кордону приїжджають сюди люди, змовляючи у тутешній каплиці щирі молитви до Господа Бога, Матінки Божої та святих. П'ють цілющу воду з криниці, вмиваються нею, беруть з собою для домашніх хворих. Трапляються чудеса, що навіть вже тут оздоровлюються люди.

25 серпня до Духової Криниці приїхали люди з Київщини. З ними була незряча дитина. У свій час матері було сказано, що вона має відвідати з дитиною 12 чудодійних джерел. Наша криниця була для киян дев'ятою. Коли дитині промивали очі, вона заявила: „Мамо, я вже бачу , і почала ставити запалені свічки на свічнику, дякуючи Господеві та Матінці Божій за ласку зцілення".

о.-мітрат Ізидор

* * *

„В розділі „Господня лічниця“ я прочитала про оздоровлення незрячої дитини з Київщини чудодійною водичкою з Духової Криниці. Зі сльозами на очах я розважала про чуда Господні і подумки мріяла про поїздку до цього джерела.

Протягом багатьох років мене турбувала висипка в роті – великі червоні плями (лікарі не могли встановити діагноз). Про чудодійну водицю я розповіла мамі. Виявилося, що у нас вдома є водичка з Духової Криниці, але я про це не знала. Мама їздила на відпуст до Крилоса 13 жовтня 2000 року і повертала до святого джерела. ***Я*** *взяла водичку, щиро помолилася три рази „Отче наш", „Богородице Діво „„Слава Отцю..." і випила водичку. На ранок висипка, що турбувала мене багато років, повністю зникла.*

Висловлюю щиру подяку Господу Богу, Ісусу Христу, Святому Духові, Пресвятій Богородиці за Божу ласку тілесного оздоровлення цілющою водичкою з Духової Криниці.

Г. Палійчук, м. Коломия.

* * *

„Диво зі мною сталося серпневого святкового дня 2000 року. День був прекрасний, хоча й спекотний. Я на пасовищі випасала корів. Мені захотілося дуже пити і я пішла до Духової Криниці. Тільки відкрила кришку, як проміння сонця засяяло у воді. Тоді я набрала води, напилася, умила обличчя і руки.

На руках у мене було багато бородавок. В ту ж мить я подумала, щоб їх у мене не було. І дійсно, після промивання святою джерельною водою бородавки зникли."

Надія Шуляр, с. Сілець.

* * *

„Так трапилось, що три роки тому моєму синові поставили страшний діагноз - саркома лімфосистеми. Що я відчула, як мама, словами не передати.

Після операції почалося лікування сильними фармокологічними гормонами, а це, в свою чергу, впливало на кожну частинку тіла. Перший курс лікування хіміотерапією дав ускладнення на ноги. Через сильний біль ходити було неможливо. Що я тільки не робила. Але моя колега по роботі Олійник Світлана сказала, що принесе води з криниці, котра знаходиться недалеко села Сілець, у якому вона живе.

Я втратила надію на все, бо що я не робила, нічого не допомагало. І ось я принесла додому воду і подала синові. Він не байдуже віднісся до цього. І справді, Божа сила! Біль як рукою знімало. Син і я повірили в силу цієї цілющої води. І так кожен день з того часу вода із Духової Криниці не виходить у нас із хати. Або я, або чоловік часто їдемо до джерела. А ще лікарі сказали часто перевіряти синові руки під пахвами і ті місця, де виникають лімфовузли. Раптом під рукою з явилися наросли, схожі на бородавки. Ми почали промивати їх тією водою і бородавки відстали. Син мій набагато краще

став почуватися.

Ми дякуємо Богові, що є така диво-водиця із Духової Криниці. "

Дарія Образюк, м. Івано-Франківськ.

,,Цю історію розказував єзупільський священик 4 вересня 2000 року. В серпні того року до Духової Криниці приїжджала з батьками дівчина з Житомира.

Вона розповіла, що у 5 років осліпла через ускладнення, які дав грип. Батьки возили її до багатьох лікарів, але ті казали, що допомогти нічим не можуть. Дівчина не ходила до школи, тільки друзі приходили, щоб якось її підтримати.

Потім батькам порадили поїхати з дочкою по святих місцях, промивати очі цілющою водою. Вони були в Зарваниці, в Почаєві та інших місцях. Якось приїхали до Духової Криниці і дівчина дуже повірила, що ця вода їй допоможе. Набравши води, вона довго молилася, а потім кожного дня промивала очі.

І сталося диво - дівчина прозріла, бачить читати, писати, вишивати. А до цього вона не бачила тринадцять років.

Вдруге дівчина прибула до Духової Криниці, щоб віддячити Богові, написала лист подяки, який зберігається в Єзупільській церкві, подарувала образок Божої Матері і білу квітку лілеї. Ще хотіла залишити окуляри, але люди відмовили і сказали, нехай не залишає.

Тепер дівчина думає про майбутнє і планує десь влаштуватися на роботу".

Записано за розповіддю Гуцуляк Пити.

* * *

*,,В моєї дочки Оксани було запалення очей, постійно з*являлися ячмені. Я за порадою лікарів промивала очі різними чаями, робила навіть переливання крові, але нічого не допомагало. Ячмені сходили та з часом появлялися знову. Я уже не знала, що робити.*

Потім мені порадили промити очі водою з Духової Криниці. Часи були тоді непевні, а тому я не наважувалась піти 7 липня до джерела. Воду мені принесли сусіди. Я її підігрівала і промивала очі, а також робила компреси перед сном. Через кілька днів все пройшло, як не було.

Працюючи в школі вчителем хімії, я розповідала дітям про цей факт зцілення. Правда, пояснювала тоді це великим вмістом срібла, яке було у Криниці, бо туди кидали багато срібних монет. Хоча уже тоді щиро вірила, що ця вода помічна."

Ірина Федорівна Сеньків,
вчителька з Єзуполя.

* * *

Коли мені загляне в серце смуток, Коли заплаче подумки душа,